

Štev. 7

Chicago, Ill. 17. februarja 1905

Leto IV

Razgled po svetu.

Rusija.

Carina je vsled dogodkov zelo pobita in bode najbrž s svojimi otroci odpotovala v Darmstadt.

Policija je sestavila imenik voditeljev stavke in ga izročila podjetnikom z namenom, da odslove takoj vse voditelje stavke. Podjetniki so pa to zahtevo direktno odklonili, ker bi morali odsloviti vse najboljše rokodelce.

V Petrogradu so delavci znova zastavkali v vseh večjih tvornicah, da protestujejo proti deputaciji, katero je krvnik Trepov poslal poklonit se carju v imenu delavcev.

V Varšavi je poginil general in nadkrvnik Čerkov vsled ran, katere je dobil v boju mej stavkujočimi delavci in vojaki.

V Sasnovicah je prišlo do hudih bojev mej hlapčevskimi vojaki in delavci, ki zahtevajo svoje pravice.

Veliko število vdov, katerih možje so carjevi krvni psi — kozaki dne 22. jan. t. l. pomorili v Petrogradu, so zavrnille dar carja v znesku 50 tisoč tol. Naobratno so pa sprejele darove, katere jim deli mestna občina. Tako je prav! Marsikdo bi moril ljudi, potem pa še zahteval, da se ga hvali kot dobrotnika.

"Daily Express" poroča, da so kmetje na Rusko-Poljskem oboroženi izborni. Mej kmeti so po celi oddelki rezervistov v uniformi, ki so se rajši pridružili svojim bratom-kmetom, ki se borijo za svobodo, kakor da bi šli umirat za carja in druge dvorne lenuhe na Daljni Vstok.

Posestniki ruskih rudokopov in rudotopilnic, ki imajo kacic 500 milijonov dolarjev premoženja, so ministrskemu predsedniku Witteju izročili spomenico, v kateri povdarjajo, da je mrznja do obstoječih razmer v ruskem narodu tako globoko ukoreninjena, da ne bode preje miru, dokler se narodu ne dovoli sodelovanje pri zakonodajstvu, se mu da popolno svobodo v govoru in pisavi, se izvede šolski in združevalni zakon.

Najnovejšo poročilo se glasi, da boče car sklicati "zemski sabor". Ali večina naroda ne veruje, da bi car resno mislil na to.

Tudi v Dombrovi so zaprte vse tvornice. Okoli 30 tisoč železniških voz naloženih z rudo stoji na ondolnih železniških tirih. Ako ne odpeljejo vozove kam drugam, bode kmalu ustavljen ves promet.

Tudi v Tiflisu še vedno vre. V Kavkazu se dan za dnevom vrše manjše bitke mej vojaki in ljudstvom.

Tajna policija skuša z denarjem podkupiti in korumpirati vse sloje. Se celo revolucionarjem se ponujajo mastne službe in denar, da bi uplivali pomirovalno na narod.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Sedaj je vprav minilo leto, odkar se je pričela vojna. In zakaj? Ruski car s svojimi diplomati in svetovalci so snedli dano besedo, da bodo ruske čete v novembru ostavile Manzurijo. Vedli so, da bode ta besedolomnost provzročila na Japonskem velik vihar. Japonski parlament je zahteval takoj napoved vojne. Ali temu se je vlada uprla in je poslala poslance domov. Tri mesece so se Japonci pogajali z oficijelno Rusijo, da bi odvrnili vojno. Japonci so bili voljni pustiti Manzurijo Rusiji, ako se prizna Japoncem pokroviteljstvo nad Korejo. Ali tudi po Koreji je oficijelna Rusija že stegnila svoje dolge prste. Ruski vladi je bilo znano, da se japonska vlada ne bode mogla dolgo ustavljati splošni zahtevi po vojni, a kljub temu ni osredotočila svojega brodogra

v Port Arthuru. Tudi varnostnih priprav se ni izvedlo v tem oziru. Znano je, da je bilo mnogo ruskih pomorskih častnikov v "tingel tanglu", ko so Japonci s torpedovkami napadli rusko brodogra v Port Arthuru. Obe križarki v Cemuľpu so Japonci napadli s premočjo. Vladivostško brodogra je pa bilo zamrznjeno v ledu. Z enim udarcem so bili Japonci gospodarji na morju.

Pričela se je vojna na suhem. Rusi so trdili, da imajo 170 tisoč mož. Ali imeli so jih le na papirju. Japonci so kmalu zasedli vsa Korejo in izkrcali so vojaštvo na polotoku Liaotungu. Pri Čingavu in Telisu so bili Rusi poraženi.

Ruski general Kuropatkin ni mogel kaj izvršiti, ker je imel premajhno število vojakov. Poskusil je prodrati proti jugu po naročilu iz Petrograda. Ali bil je poražen. Umikal se je počasi do Liaojana, kjer se je močno utaboril in kjer je prišlo do bitke. A tudi tukaj se je moral umakniti po večdnevni bitki. Končno je dobil Kuropatkin zadostno število vojakov iz Rusije in ob reki Sake je napadel Japonce. A tukaj je bil tudi poražen in umakniti se je moral preko reke Hun.

Port Arthur je padel Japoncem v roke, rusko brodogra je pa uničeno.

To je kratek obris enoletnega bojevanja na Daljnem Vstoku. Rusi so povsod podlegli radi korupcije v "višjih" krogih.

Ruski narod zahteva, da se sklene mir z Japonci. Veliki časniki kakor "Rus" in drugi pišejo v prilogi miru.

Iz Vladivostoka se poroča, da sta ruska križarka "Gromobij" in "Rosija" zopet popravljena, a da bode teško ostavila pristanišče, ker so pred luko na straži Japonci s svojimi križarkami.

Dne 11. febr. so Rusi streljali iz topov na japonsko središče. Japonski pešči so prepadli dve stotnjici Rusov pri Čančigu in zasedli njiju pozicije. Po bitki pri Hejkataju so Japonci pokopali 2000 Rusov.

General Kamimura bode zapovedoval vojski, ki bode napadla Vladivostok. Japonska vlada je naročila štiri bojne ladije na Angleškem in eno čilensko bojno ladijo je pa kupila. Otok Formoza je sedaj utrjen.

Ogrsko.

Cesar je dne 12. febr. sprejel Fran Kossutha, voditelja ogrske opozicije. Poroča se, da se je Kossuth skoro eno uro pogovarjal s cesarjem. Pri tacih pogovorih se navadno završi, da se radikalni narodni voditelj spremeni v krotko jagnje, ker teži potem po odlikovanju. In tudi Kossuth se je pokazal v tem pogovoru slabotnega, tudi on si želi, da bi mu cesar podelil kak pisan trak z amuletom, katerega bode potem ponosno nosil na svojem fraku.

Italija.

Minister zunanjih del je na neko interpelacijo glede razmer mej Italijo in Avstrijo odgovoril, da oboroževanje Avstrije ni naperjeno proti Italiji. Glede Albanije je pa mej Avstrijo in Italijo pogodba, v kateri se posebno povdarja ohranitev "status quo" zavoljo Albanije. Položaj v Macedoniji pa ni tako ugoden, kakor je bil leta 1904. Seve si ministri vedno pomagajo z lažmi, da ljudstvo neizve resnice. Pred rusko-japonsko vojno so tudi ministri obeh držav lagali, dokler ni kar čez noč prišla katastrofa.

Srbija.

"Arizona v Srbiji" bi lahko nazvali notico, v kateri bi hoteli popolnoma naslikati tiskovne razmere v Srbiji. Razmere v uredništvu vladi nasprotnega lista "Narodni list" so popolnoma podobne razmeram, katere opisuje ameriški humorist

Mark Twain o uredništvu v pragozdu. Urednik "Narodnega Lista" ima kakor izdajatelj "Arizona Kickera" kopico orožja na svoji pisalni mizi. Njegova soproga, njegova otroka, v starosti od 10 do 12 let, kakor vsi uredniški in upravniški uslužbenci so oboroženi s puškami in revolverji.

Tako je tudi v tiskarni, kjer so vsi vslužbenci kacic 40 oboroženi od nog do glave, da bi se v skrajni sili uprli "varstvu" policije. Preko tiskarne "Narodnega Lista" je razglašeno obsedno stanje. Pri tiskarskem stroju stoji policijski uradnik z dvema orožnikoma, da zapleni vsak iztis, ki pride iz stroja, dasi je izvajanje cenzure v takem smislu v ustavno zajamčenih pravicah strogo prepovedano.

Res, to so lepe razmere! Ali v Coloradi smo tudi doživeli nekaj sličnega, kjer so hlapci kapitalistov razbili tiskarno delavcev. Razložek je le ta, da so v Coloradi nastopili plačani banditi v službi ameriških kraljev-milijonarjev, v Srbiji pa nastopajo hajduki maziljenega kralja.

Francija.

Novo ministerstvo je predložilo zbornici nov načrt o ločitvi cerkve od države, ki se v bistvu prav nič ne loči od načrta prejšnjega ministerstva. Sedaj je tudi umljivo, zakaj so, da so prišli iz dežja pod kap. V splevi novemu ministerstvu. Uvidele so, da so prišli iz deža pod kap. V Franciji se ne da kazalec časa potisniti nazaj. Na žalost bodo morali to priznati tudi klerikaleci sami.

Turčija.

Iz Carigrada se poroča, da je sultan odredil, da se pozove v Macedoniji vse rezerviste pod orožje, ker se je bati, da se spomladi prične ustaja.

Turški sultan je prepovedal priobčevanje romanov, novel, povesti, črt, pravljic in pesmi v časnikih. On meni, da je ruska literatura provzročila vstajo v Rusiji.

Ameriške vesti.

Ljudski zastopniki v pravi luči.

Dne 13. febr. sta se John A. Sullivan iz Massachusetts, nekdanji posestnik beznic in William R. Hearst iz New Yorka, izdajatelj najbolj rmenih časnikov v Zdr. drž. obmetavala z najgršimi psokvami v zbornici v Washingtonu. Sullivan je imenoval Hearsta breznačajnega in nemoralnega pohotneža, Hearst je pa očital Sullivanu, da je pred leti v svoji bostonski beznici zavrtno umoril svojega očeta.

Govornik zbornice je bil tako prijazen, da je dovolil izvoljencema naroda rabiti najgrše izraze. Občinstvo na galeriji se je pa kar topilo v veselju, ko je čulo izraze, ki so v navadi v kajsjskih kletih. Pa zakaj bi se ne? Saj se ne doživi kar vsaki dan, da bi si državnoborski poslanci lučali v obraz: lump, morilec itd.

Morda sta oba lepa svetnika, ki čuvata v zbornici koristi ljudstva, tudi zadela v črno. Ker sta drug drugemu povedala svoje mnenje odprto v obraz, le dokazuje, da poznata izborni drug drugega.

Nikakor pa niso bili drugi poslanci v zbornici s to javno spovedjo zadovoljni, ker smatrajo vso zadevo za privatno, ki nikogar nič ne briga — pač pa smatrajo javno spoved grehov za državno hudodelstvo.

Vrnila sta vozne listke,

Sodr. Joseph H. Ambroz in Andrew Olson, poslance postavodajnega zbora države Illinois sta vrnila železniške vozne listke predsednikom Milwaukee in St. Paul, Wash. Chicago in Alton železnice z

motivacijo: "Socialistična stranka je delavska stranka. Naloga njenih zastopnikov je varovati koristi delavcev. To je vprav razlika mej socialistično stranko in drugimi stariimi političnimi strankami.

Vsled tega zastopniki socialistične stranke niso v postavodajnem zastopu, da bi branili koristi korporacij. Mi ne želimo in nočemo brezplačnih vozni listkov, katere se smatra kot plačilo za obrambo korporacijskih interesov." — Bravo! Tako bi moral odgovoriti vsakdo, kdor zastopa koristi ljudstva.

Rockefeller bojkotira državo Kan.

Ker je senat države Kansas sklenil, da ustanovi svoje lastne tvornice za čiščenje in pridobivanje olja, je "Standard Oil Co.", koje kralj je Rockefeller, ustavila delo v svojih tvornicah. Okoli 900 delavcev je izgubilo svoje delo. Taki so ti moderni izmozgovanci. Ako se jim ne dovoli, da bi svobodno ropali ljudstvo, tedaj pa zapro svoje tvornice. In vzlic temu je še mnogo naivnih ljudi, ki mislijo, da bi bilo konec sveta, ako bi rod ljudskih izsesalcev izumrl.

Naše degenerirane dame.

Naše fine dame, ki se valjajo v tolarjih, katere so jim delavci v potu svojega obraza zaslužili, imajo navado, da v svoji "dobrosrčnosti" pošiljajo roparskim morilcem šopke cvetlic ali vijolic. Radi tega se človek smeji; ako te moralčno propadle častilke roparjev in morilcev v baržumu in svili gredo na led.

Minoli teden je neki policist aretoval fino oblečenega človeka in ga takoj spremil do bližnje policijske postaje. Za njima je pa šlo krdelo finih lenuhinj, ker so smatrale aretovanca za g. Raffesa, znanega roparja-gentlemana. Pred vhomom policijske postaje je pa policaj povedal finim damam, da aretovanec ni znani ropar-gentleman, ampak da se je pregrešil zoper neko mestno odredbo s tem, da je na postaji neke podulčne železnice pljunil na tla. Ko so plutokratske dame začule plebejsko besedo pljunil, so grozno zakričale in zbežale na vse strani.

Ruski vladni vohum tepen.

Dne 12. febr. je poljska legija obdržavala sejo v New Yorku, ki podpira ustajo v stari domovini. Na to sejo se je vthotapil neki tajni policaj ruske vlade. Ko so vdeleženci spoznali policaja, so ga grozno pretepli in posadili na cesto. — Kar je hotel imeti, to je dobil.

Omejitev otroškega dela.

Radi prestopka proti zakonu za varstvo otrok je bil kaznovan impresario tletnega umetnika na goslih Fran Vecsey-a s \$5 globe. Impresario je dovolil otroku, da je na nekem koncertu v Chicagi sodeloval po 7. uri zvečer.

"Zakon za varstvo otrok se istotako razteza na mladoletne violoniste, kakor na učence, ki delajo v tvornicah," tako je sodnik utemeljeval obsodbo.

Le počasi! To oznanilo čujem rad, a meni primanjkuje prave vere. Da je sodnik takoj pri rokah, ako je treba bogatega impresaria obsoditi na majhno globo, je razumljivo. To je krasno! To ne pomeni za bogatega impresaria nič drugega kot dobro reklamo. Ako se pa gre za otroke, ki v nezdravih in zadulih tvornicah umirajo pri težkem delu, takrat je pa pravica slepa.

Otroci siromakov lahko delajo, da jim kri teče izza nohtov, razvaje-nega in razposajenega umetnika na gosli je pa treba čuvati pred delom čez čas. O krasna pravica, o občudovanja vredno pravosodstvo!

Znani Bell zopet govori.

Sherman Bell, general uniformiranih biričev zopet predbaciva v

svojem dveletnem poročilu unijam v Coloradi umore, dinamične napa-de itd. Pri tem se pa poslužuje ta uzor vseh nadbiričev najgrših psokv. Svobodnemu delavcu, katerega imenujejo pošteni ljudje navadno garjevec, pa dela Bell globoke priklone.

Znano je, da so se vse obtožbe proti organiziranim delavcem v Coloradi zdrobile v prazen nič, ko je prišlo do resne preiskave. Naobratno je pa dokazano, da je bila razupita "Citizens Alliance", koje ljubljenec je širokoustni Bell, angazirana pri dinamični raztrebi na postaji Independence. Poleg se je pa omenjeni "Citizens" Alliance dokazalo celo vrsto hudodelstev in zločinov.

Iz vsega poročila je eno razvidno. Bell je ostal zvest svojemu principu. S sabljo ne more rožljati, torej psuje na infamen način organizirane delavce.

Imperializem napreduje.

Inauguracija Roosevelta se bode vršila s takim sijajem, kakor se vrše navadno kronanja v stari Evropi. Mej drugim bode nastopilo tudi 5000 dijakov, ki se bodo s svojimi zastavami in godbami na čelu vdeležili parade.

Mej vsemi rektorji vseh vseučelišč se je oglasil le rektor univerze v New Yorku proti nastopu dijakov pri paradi.

Gotovo je rektor univerze v New Yorku s svojim protestom zadel v črno. Ali njegov glas, bode najbrže ostal glas vpijočega v puščavi. Imperializem je zastrupil srca učeče ameriške mladine. Dijaki bodo najbrže še ponosni, da smejo dne 4. marca t. l. Tediju izkazati svojo udanost s tem, da se udeležijo parade. — Pač, žalostno znamenje časa!

Občudovanja vredni postavodajalci.

Naše postavodajalce v državi Illinois moramo v resnici občudovati radi njih poguma in hladnokrvnosti. Vsi smo bili radovedni, kako bodo naši postavodajalci dokazali neresničnost trditve svojega tovariša, poslanca Comerforda, ki jih je imenoval mešetarje.

In kaj so storili izvoljenci ljudstva države Illinois? Nesramnega tožitelja so vrgli na cesto, izjavili so, da ni vreden, da bi bil še v bodoče poslanec. S takim postopanjem so napravili preiskavi kratek konec.

Zakaj je neki Comerford izdal kupčijske tajnosti? Kdor hoče sedeti pri koritu, mora molčati. Kdor hoče politiko zanesti na pošteno pot, takega se mora narediti neškodljivim za politiko. Učeni in pametni postavodajalci so postopali tako, kakor jim je narekovala pamet pristnih političarjev. Zakaj vendar niso sklenili poslati Comerforda kot nevarnega norca v blaznico? Tako bi se ga bili vsaj za vedno znebili???

Verna devica.

Da je tudi mej gospicami mnogo tacih, kojih pamet ne sega čez hišni prag je obsirno dokazal verski humbugar John Aleksander Dowie, po domače prerok Elija I., ki je iz Švice pripeljal bogato nevesto za svojega sina Gladstona Dowie-a. Ta devica je dospela z Dowiejevo družino v "sveto" mesto Zion pri Chicagi. Kmalu je prišlo do razpora. Pred dvema meseca je izbrana nevesta preroka Elije III. pobrala šila in kopita in odrinila je preko oceana v Švico. Te dni se je pa verna devica zopet vrnila v prerokovo mesto Zion, kjer trdi, da je zvesta ostala veri svojega prihodnjega tasta. Neumnost še vedno slavi zmage!

Razmotrivanje proletarca.

Vlada ljudi nad drugimi ljudmi je v protislovju s solidarnostjo, ki bazira na pravici. To dokazujejo najbolj tako zvane zajamčene državljanske pravice, ki so v današnji meščanski družbi le na papirju. Ali so te državljanske pravice radi tega tu, da koristijo onim, ki so jih potrebni? Ne! Kaj nam pomaga tiskovna svoboda? V Avstriji pravijo pogledajte v Švico, na Anglesko, v Ameriko, tam imajo tiskovno svobodo, svobodo govora itd. Vzlic temu je pa tam povsod kapital bolj zavarovan kakor v nazadnjaški Avstriji. — Kako je z nedotakljivostjo domovja? "Da, to moramo natančno očrtati", pravijo kapitalistični varuhi zakonov. "Policija ne sme pogledati, kaj se kuha v naših loncih. A vrag naj vzame vse! Ako nam ni všeč, naj se gre domovska pravica solit. Mi preiščemo vse in če je potrebno aretujemo ljudi tudi v postelji."

Poštna tajnost? "Razglasite jo povsod," vprijejo kapitalisti. "Naše tajnosti vendar ne smejo na dan. Ako pa zremo, o kakem naklepu proti našim koristim, tedaj se ne bodemo mnogo zmenili za poštno tajnost."

Take so te državljanske pravice v kapitalistični človeški družbi. Dokler jih ljudstvo ne rabi proti privilegiranim slojem, toliko časa se jih spoštuje. Ako jih pa ljudstvo prične rabiti za odstranitev privilegij, takrat se pa nihče več ne zmeni za državljanske pravice, takrat so te pravice uničene in potepane.

Pravijo, da se je človek polagoma razvil iz živalskih nižin do današnje kulture stopinje. Torej ima za sabo živalsko suženstvo, v resnici je pa sredi božjega suženstva, preko katerega bode še le dospel do svobode. Prava prosveta človeštva, prosveta, ki bode človeški rod povzdignila tako visoko, da bodo ljudje živeli kakor ljudje, je na konci razvoja, ne pa v začetku.

Razvoj je včasih počasem, potem hitreji, včasih dela zopet nasilne skoke, potem pa se zopet vprav zaspano in megleno razvija.

Mi verujemo v zmago človečnosti na zemlji, da mi smo prepričani o tem. Mi želimo to zmago, mi jo tudi z vsemi svojimi silami pospešujemo. Nikdar se torej ne smemo ozirati nazaj, ampak glejmo v prihodnost, v tisto prihodnost, kjer se nam prikazujejo prvi žarki splošnega bratoljubja — svobode, enakosti in bratstva.

Bakunin, znani ruski ekonom pravi v svoji knjigi "bog in država": "Ako hoče ljudstvo uteči svoji žalostni usodi, ima tri pota: dve domišljivoji in eno pravo pot. Prvi dve sti: državna pivnica in cerkev, tretja pa socialni preobrat. Ozdravljenje je mogoče le potom družabnega preobrata, to pomeni uničenje vseh nejednakosti in ustanovitev gospodarske in družabne enakosti."

Preobrata ne bodo zvršili posamezniki, ne tajne družbe. Preobrat bode prišel, ker ga razmere same pospešujejo in vstvarjajo. Preobrat se pripravlja v zavednosti ljudskih mas — nakrat pa z elementarno silo prikipi do vrhunca. Dandanes se dozdeva, da je družabni preobrat že ureal. *durmi... Prodajali so — že tu.* Splošne stavke v Italiji, Španiji, Francoskem, Trstu, Vestfalskem in Rusiji so nekake predbitke, katere niso povzročili pojedinci, ampak zavednost ljudstva in pa pritisk gospodujočih slojev.

Se vselej, kedar je ljudstvo mirno dvignilo svoj glas, so gospodujoči slojevi odgovorili s kroglijami in bajoneti. Koliko časa se bode še ta krvava tragedija ponavljala, tragedija, v kateri nstopajo proletarci v pisanih uniformah z orožjem v roci proti neoboroženim proletarcem v delavskem jopiču? Upajmo, da agitacija tudi pri proletarcih v vojaškem jopiču obrodi dober sad, da pride čas, ko ljudje ne bodo hoteli ubijati drugzega radi peščice privilegirancev.

Jošip Logačan.

Kralj Matjaž

Zgodovinska povest.
IV.

Pater Celestin sicer ni prav verjel v čarovništvo ali časih se mu je le zdelo, da utegne kak posameznik imeti ta čeznatorni dar.

— Če gre pater Celestin z Najsvetejšim, grem tudi jaz z njim, je naposled rekel Simon Kozina. Drugače pa ne grem ponoči tja, če bi mi darovali vse samostanske zaklade.

Ta izjava je bila končno odločilna.

— Dobro, je rekel pater Celestin, pa pojdem z Najsvetejšim. A sam ne grem. Razen stražarjev morata vsaj še dva meniha. Ti, Teodorik, si močan kot lev.

— Ali jaz ne utegnem, se je naglo oglasil pater Teodorik. Danes se začne duhovna vaja z Macahanovo nevesto.

— Dekle bo že še dosti zgodaj spoznalo, kako malo duhovske so vaje, ki jih bo imela s tabo, je smejaje se menil pater Celestin. O polnoči smo že tako nazaj. In Anton gre tudi z nami.

Pater Celestin je zapustil družbo in dal dolgemu Labanu vsa potrebna naročila za nameravano nočno ekspedicijo.

V.

Tiho in počasi sta plula dva čolna po Bistri doli proti Ljubljani. Noč je bila temna in pripravljalo se je na slabo vreme. Sem in tja je padlo nekaj debelih kapelj, a kmalu je zopet prenehalo; časih je zagrmelo in v daljavi za gozdovi je zablisnilo, da so se prekrizali možje, ki so molče sedeli v čolnih, potem pa je vladala zopet veličastna tihoča.

Čolna sta zavila v Ljubljano. Držala sta se visokega brega, možje pa so vzeli puške v roke. Za drevsi, ki so stala ob bregu, se je v samotno ležeči koči videla luč.

— Okno je razsvetljeno, je zašepetal Simon Kozina patru Celestinu na uho. Zdaj se pripravite!

Pater Celestin je izpod plašča, s katerim je bil ogrnjen, vzel Najsvetejšega in je povzdignil nad sabo, med tem ko sta spremljajoča ga meniha poluglasno molila. Stražarji v čolnih so nagnili glave in šepetaje molili, ne da bi le za trenotek pustili orožje iz rok.

Čolna sta plula zdaj tik koče, iz katere ni bilo slišati nobenega glasu. Kakor bi bilo vse izumrlo, tako mirno in tiho je ležala koča za košatimi drevesi in izginjala za čolnoma, ki sta plula naprej.

Straže ni nobene, je menil Simon Kozina, zdaj lahko ustavimo in izstopimo.

Čolna sta obstala in vsi so se splazili na breg. Pred njimi je ležala širna ravan. Kadar se je zabliskalo, se je v daljavi videla cerkvena žalostni gori in samostan v Bistri, v ozadju pa nejasne konture bornih koč v Bevkah. Potem pa je bila zopet gosta neprodorna tema.

Pater Celestin je naprej razvrstil svojo četo in vsakemu posamezniku povedal, kaj mu je storiti. Sam je z menihoma in z dvema stražarjema hotel iti v kočo, ostalim je pa naročil, da ostanejo zunaj, dokler jih ne pokliče.

Previdno se je četa obrnila proti koči. Spredaj so šli pater Celestin, ki je nosil Najsvetejšega, in oba meniha, ostali pa so šli v eni vrsti, da bi hitro objeli kočo. Kakor sence so se pomikali čez vlažno ravan in koča je bila hipoma obkoljena.

V koči se ni nihče ganil. Stražarji so pripravili puške in potem se je Simon Kozina približal vratom, in nastavljal sekuro — enkrat se je nanjo uprl in vrata so bila odprta, tako lahko, kakor da sploh niso bila zapahnjena.

V ozadju se je zagledalo na ognjišču ugašajočo žrjavico, okrog katere je sedelo nekaj temnih senc, ki so planile kvišku, ko so se vrata odprla in je z Najsvetejšim v roki stopil čez prag pater Celestin ter glasno molil latinsko molitev. Za njim so skočili v kočo dva stražarja

z nabitimi puškami in oba meniha ter Simon Kozina. Ta je bil zadnji in je za seboj zapahnil vrata.

— Vsi na kolena, je zagrmel pater Celestin, kdor bi se upiral, zapade smrti! Ali ste slišali?

Nihče ni odgovoril in nihče se ni ganil. Ena presenečenih oseb je mirno prerahljala žrjavico in vrgla nanjo suhih trska in vejic, ki so se skoro hipoma vnele in je udaril plamen, ki je z rdečo lučjo razsvetlil temni prostor in vrgel svoj sijaj na patra Celestina, ki je s povzdignjenim Najsvetejšim stopil korak bližje.

Izza ognjišča se je dvignil visok širokopleč mož z dolgimi belimi lasmi in sivo brado, ki mu je segala do pasa. V rokah je držal težko palico, ki je imela za držaj zlato sekuro, okrog vratu pa mu je visela zlata veržica.

Kdo ste in kaj hočete? je vprašal stavec z gromkim glasom in se postavil pred patra Celestina. Kako si upate mirnim ljudem kaliti nočni mir?

Z začudenjem je gledal pater Celestin velikana, ki je stal tako ponosno pred njim. Še nikdar ga ni videl, a slutil je takoj, da ima opraviti z nenavadnim možem. Za trenotek ga je obšla celo skrb, da je v veliki nevarnosti, a ko je videl poleg sebe svoje spremljevalce, ga je minil ves strah in osorno je odgovoril.

— Kdo si ti, da si upaš kljubovati mojemu povelju in da ne poklekneš pred Najsvetejšim, kakor sem ukazal.

— Jaz sem kralj David, ciganski poglavar, oče in vodnik Aronovih sinov, je odgovoril stavec. In kralj David ni klečal, kar je živ, in ne bo klečal. Pač boš pa še ti klečal pred menoj, ti, pater Celestin, razbojnik in nečistnik, zatiralec kmetov in svečenik malikovalcev.

Kakor grom se je razlegel glas kralja Davida, da so se prestrašili še pred kočo stoječi stražarji. Obenem je počil strel in v tistem hipu je planilo na stražarje vse polno temnih prikazni in jih podrlo na tla in jih zvezalo. Kar cela vojska je bilo ciganov okrog koče. Priskočili so tako naglo, kakor da so bili skriti v zemlji, tako da se stražarji niti braniti niso mogli in so bili prej povezani, nego so se zavedli svojega položaja.

Pa tudi v hiši so bili pod streho skriti cigani, in ko je počil strel, so skočili doli in popadli stražarje in menihe. Kralj David je planil na patra Celestina. Z eno roko ga je zgrabil za vrat, z drugo mu je iztrgal Najsvetejšega in ga udaril z njim po glavi. Udarec je bil tako silen, da se je monstancia razletela, pater Celestin pa se je ves krvav zgrudil na tla.

Kralj David je vrgel ročaj monstancie v kot in pobral svojo palico. Ko se je ozrl po koči, je videl, da so bili menihi in stražarji že povezani. Ukazal je zvezati tudi patra Celestina in pred kočo premagane stražarje prinesli notri.

Kakor snopje so ležali jetniki na tleh. Pater Celestin je strašno krvavel, a nobena roka se ni ganila, da bi mu pomagala. Cigani in ciganke so se gnetli po koči in krog koče, vriskali veselja in se radovali svoje zmage.

— Mir! je ukazal kralj David, in ko so vsi umolkli, se je obrnil do jetnikov in jim rekel: Vaše življenje je v mojih rokah. Treba mi je le migniti in že bi vsi z vrvjo okrog vratu viseli na drevsih pred kočo. Treba mi je le ukazati in že bi bila pripravljena grmada za vas, kakor ste jih vi že dosti pripravili za Arovo hčere. Ali jaz vam prizanesem, vam pustim življenje in vam dam svobodo, če mi samostan vrne vse cigane in ciganke, kar jih ima v svojih ječah. Vi, pater Teodorik, se vrnete v samostan in poveste menihom mojo odločbo. Če izpustite jutri zjutraj vse cigane in ciganke, izpustim tudi jaz jetnike, če ne pa jih dam jutri opoldne vse žive sežgati. Na to prisegam pri večnem solncu.

— Oh, gospod cigan, prosim, še nekaj.

Vsi so se presenečeni obrnili na tisto stran, odkoder je prišel ta glas,

in kralj David je pristopil bližje.

— Oj, dolgi Laban, kaj si tudi ti med jetniki? Celo resni kralj David se je smehljaj, ko je zagledal klavirni obraz dolgega junaka. Kaj bi pa rad?

— Nekaj bi Vas rad prosil, gospod cigan. V samostanu je zaprt tudi menih Erazim. Zaradi Vaše hčere je zaprt. Dajte, zahtevajte, da izpuste tudi njega.

— Zaradi moje Ester je zaprt? se je čudil kralj David. Torej se je vendar v samostanu našel človek, ki se je zavzel za njo hčere.

— O, jaz sem se tudi zavzemal zanjo, gospod cigan, je menil dolgi Laban, in ko bi bil mogel, bi jo bil že davno oprostil.

Kralj David ni dlje poslušal dolgega Labana, pač pa naročil patru Teodoriku, da mora samostan izpustiti tudi Erazma. Potem je odredil, da so cigani odpravili patra Teodorika v Bistru, druge jetnike pa prenesli v čolne.

To povelje je bilo kmalu izvršeno. Čolna sta odrinila po Ljubljani nizdol, ostali cigani so se razšli. V koči in v njenem obližju je vladala spet smrtina tihoča, dokler ni zapahal veter in se je začel vihar.

Po ozkih stezah, čez polja in po gozdih so cigani gnali svoje jetnike, tako, da ti kmalu niso nič vedeli, kje da so in kam gredo. Vihar je divjal in lomil drevesa, dež je lil in strele so švigale po nebu, kakor bi hotele vesoljstvo zapaliti.

Šele proti jutri so jetniki in cigani prišli do taborišča. Patra Celestina je kralj David peljal v svoj šotor, mu zopet zvezal noge in ga položil na tla. Ostali jetniki so bili izročeni v varstvo drugim ciganom, pri patru Celestinu pa ostal kralj David sam. Sedel je na snop trave in nepremično oprt ob svojo palico z zlato sekuro zrl na patra Celestina.

Minile so ure. V taboru je bilo že vse živo, samo kralj David je še vedno sedel pred patrom Celestinom, ki je trpel neznanke muke. Večkrat so njegove suhe ustne šepetaje prosile vode, a stari ciganski poglavar se ni premaknil s svojega mesta. Molče je sedel, kot da je nem, a njegovo srce je vriskalo, ko je videl sovražnega meniha trpeti in koval je strašne načrte, kako ugonobi blagoslovljenca, ki je njegov hčeri storil silo.

Jetniki so težko čakali ure osvoboditve. Edini, ki se je dobro počutil v ciganski družbi, je bil dolgi Laban. Črni Misko mu je bil dal mesa in vina in je z napeto pozornostjo poslušal velikanske laži o Labanovih poskusih, oprostiti v samostanu zaprti Ester in ostale cigane. In Laban je lagal kar se je dalo ter se sam čudil, da je tako iznajdljiv, povrh je pa cigane hvalil, da je njegovim sojetnikom že presedalo.

Proti poldnevu sta prisopihala v tabor dva cigana in vprašala za kralja Davida. Ves tabor je obstopil ta dva moža ki sta bila na straži pri samostanu in vsi so hoteli vedeti, če so v samostanu zaprti cigani izpuščeni. Vrišč je bil tolik, da je celo kralj David zapustil svoj šotor in stopil med svoje ljudi, ki so pri njegovem prihodu takoj utihnil in naredili prostor, da je mogel priti do ravnokar došlih mož.

Ne da bi čakala kakega vprašanja, sta moža začela pripovedovati, da Ester in ostali v samostanu zaprti cigani še niso izpuščeni. Samostanski so jih pripeljali iz samostana in stoje zdaj z njimi tam kjer zavije cesta v Rakitno. Eden stražarjev je imel belo zastavo v rokah. Vsled tega so se mu za stražo postavljena cigana približala in ga od daleč vprašala, kdaj izpuste Ester in jetnike. Stražar je odgovoril, da šele tedaj, ko izpuste cigani svoje jetnike; pripor je ukazal jetnike zamenjati ali pa Ester in njene ljudi pripeljati zopet v samostan.

Kralj David ni bil tega sporočila prav nič vesel, a moral se je vdati. Ukazal je torej, naj se odpravijo jetniki na mesto, kjer so čakali samostanski stražarji in naj se tam zamenjajo za samostanske jetnike. Njegovo povelje je bilo hitro izvršeno in kmalu je dolga karavana krenila iz gozda nizdolu. Obenem

so ostali cigani začeli podirati svoje šotore in vse pripravljati za odhod.

Izmenjava jetnikov se je hitro izvršila in samostanski stražarji so odnesli pete kar najhitreje, boječ se, da jih napadejo cigani celo pri belem dnevu. Pater Celestin je bil tako oslubljen, da so ga morali nešt.

In samostanski stražarji so prav storili, da so bežali, kajti kmalu po svojem odhodu so čuli iz gozda strašno kričanje, počilo je nekaj samokresov in cela tolpa ciganov se je vdrla za stražarji, ki so zdaj tekli kar so mogli. Pater Celestin je bil edini, ki je slutil, kaj je pravi vzrok tej ljutosti ciganske tolpe, da je namreč Ester povedala, kaj je morala prebiti v samostanu, in boječ se, da se mu kralj David strašno maščuje, je podžigal stražarje, naj pospeše svoje korake.

Cigani so sledili stražarjem skoro do samostana in se šele ustavili, ko so spoznali, da jih več ne doidejo. A z mesta se niso umaknili. Samostanci so vrata za seboj zaprli in čez zidovje pazili, kaj da store cigani. Ves samostan je bil pokonci, vse se je oborožilo in se pripravljalo na boj, pričakaje, da napadejo cigani samostan.

Toda cigani se niso premaknili, nego le kričali in grozili s pestmi. Naenkrat se je prikazal med njimi kralj David. Bil je razoglav in ves spehan od hitre hoje. Vihar se je igral z njegovimi dolgimi belimi lasmi in z njegovo sivo dolgo brado in strašno ga je bilo videti, ko je dvigal roko proti nebu in prisegal, da se maščuje, da se grozovito maščuje vsemu samostanu.

Za samostanskim zidovjem stoječi menihi in njihovi hlapeci niso razumeli nobene besede te grozne pri-segave ali uganili so, kaj jim je pričakovati in dasi je bil samostan krepko utrjen in izdatno zastražen, jih je vendar prešinil strah, in tudi ko so cigani že davno odšli, jih je morila skrb, da se ciganov ne ubranijo.

— Samo nekaj ur naj nam cigani časa dajo, je menil eden stražarjev, potem se ni ničesar več bati. Prijor Ahacij je bil davi poslal patra Antona do deželnega glavarja v Ljubljano, naj pošlje vojakov, da se ciganska zalega zatre. Prijor misli, da pridejo vojaki še danes.

In res se je kmalu potem čulo iz daljave pomosno trobenje in je z Vrhniko prijezdilo petdeset vojščakov.

Prvemu oddelku vojščakov je sledil še tisti dan drugi oddelek, tako da je bilo na samostanskem dvorišču zbranih nad sto konjenikov. Poveljnik je imel od deželnega glavarja naročilo, da mora za vsako ceno narediti ciganski nadlogi konec. V ta namen je bil tudi pooblaščen, da pokliče vse grajske vrhniškega okolišča in iz sosesčine na pomoč in nameraval je s to vojsko zajeti cigane in jih vse uničiti.

Menih, ki so se zdaj čutili popolnoma varne, so vojščake sprejeli z največjo gostoljubnostjo. Patra Celestina je pogled na vojsko kar poživil in začel je v svojem srcu kovati načrte, kako porabi vojsko za to, da uniči na mah vse nasprotnike samostana. Iz pogovora s poveljnikom je sicer izprevidel, da se po glavarjevem ukazu zaradi vere ne sme proti nikomur postopati, ali upal je, da zdaj vsaj podložne kmete ustrahuje.

(Dalje prihodnjic.)

Nad 30 let
so je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek soper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične
neprilike.
SARNO; 25ct. in 50ct. v vsakih lekarnah
all pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

Peto strankarsko zborovanje jugoslovanskih socialnih demokratov v Ljubljani.

V mesecu decembru m. l. so jugoslovanski socialni demokrati že petič zborovali v Ljubljani. Mi ne usiljujemo nikomur našega mnenja o petem strankarskem shodu jugoslovanskih socialnih demokratov v Avstriji, ampak navajamo tu kratko poročilo o tem zborovanju, v kolikor nam prostor dopušta, da lahko sleherni ameriški jugoslovanski socialisti uvidi, spozna in sodi, koliko bode koristilo to zborovanje za jugoslovanske in proletarce vseh narodov:

Zvečer pred zborovanjem se je vršila predkonferenca, ki je imela rešiti razne zaupne zadeve in ki je trajala do 2. ure v jutro. Drugi dan ob 9. uri zjutraj se je pričel zbor.

Zbor se je vršil v okusno dekorirani dvorani hotela "Ilirija". Na stenah so visele slike, med katerimi smo opazili tudi sliko pokojnega Železnikarja.

V imenu izvrševalnega odbora je otvoril sodrug predsednik Kopač zborovanje, pozdravil navzoče za stopnike in člane bratskih strank. Kot gostje so došli: Zastopnik štajerske soc. demokracije sodrug Ausobsky iz Graca, kot zastopnik skupne eksekutive avstrijske soc. demokracije sodrug Etbin Kristan z Dunaja, kot zastopnik italijanske soc. demokracije sodr. Zollia iz Trsta. Zastopnik hrvaške soc. dem. stranke se je brzojavno radi nastalih zaprek opravičil. V svojem nagovoru se je spominjal sodr. Kopač pokojnih tovarišev Železnikarja, Drofienika, Grabloviča in Jernejčiča; zbor se je dvignil v znak sožalja raz sedežev. Potem se je izvolilo predsedništvo i. s.: Predsedniki sodrugi Breskvar (Ljubljana), Mlakar (Trbovlje), Kermolj Vinko (Trst); Zapisnikarji Sitter (Zagorje), Lnhart (Ljubljana) in Regent (Trst). — Nadalje je bila izvoljena komisija za pregledovanje predlogov, obstoječa iz sledečih sodrugov: Škrbic (Trst), Rinaldo (Trbovlje), Čobal (Zagorje), Mlinar (Ljubljana) in Kristan Etbin (Dunaj).

Sodrug Breskvar je pozdravil v imenu ljubljanskih socialistov zunanje delegate. Pozdrave so še izročili E. Kristan (za skupno eksekutivo), Ausobsky (nemško) in Zollia (italijansko).

Potem je prevzel Mlakar predsedstvo ter otvoril zborovanje. Prečitalo se je pismo iz Idrije in sprejel predlog sod. Čobal, da se obravnava o idrijski zadevi po poročilu, ter vzame pismo na znanje. Potem se je prešlo na 1. točko dnevnega reda:

Poročilo.

Sodrug Kopač se je oziral na splošno pomembne točke ter poročal v zmislu v "Rd. Praporu" objavljene poročila. Obširneje se je bavil z idrijsko zadevo. Prečital je vse tozadevne korespondence in dokumente.

Sod. Kristan Etbin omeni, naj se Idriščanom brzojavi, da nima zbor nič proti temu, ako se udeležijo posvetovanj, da zastopajo svoje stališče.

Sod. Milost: Naj se Idriščanom ne obsodi, predno se jih sliši.

Konečno se sprejme predlog E. Kristana, ki formulira svoje mnenje omenjenim smislu.

Sod. Čobal meni, da je zadeva že dovolj jasna. Eksekutiva je napravila napako, da se ni udeležila prve konference v Idriji. Govornik se strinja s predlogom E. Kristana, kateri se sprejme.

Nato se seja pretrga.

Prvi dan. Popoldanska seja.

Sejo otvori sodr. Kermolj Vinko ter prečita brzojav, v katerem naznani sod. Heni iz Zagreba, da je zadržan obiskati zbor. Potem se je nadaljevala razprava dnevnega reda.

Jernejčič-Fran (Trst) je podal blagajniško poročilo, katero so dobili delegatje v posebnih hektografiranih iztisih. Poročilo izkazuje:

v dobi od 1. nov. 1902. do 31. dec. 1903. dohodkov 1068 K 59 h in izdatkov 1035 K 67 h; torej ostane saldo 32 K 92 h, za pravovarstvo v političnih procesih se je izdalo 77 K 80 h, za podpore 54 K, za podporo strankarskemu časopisu 400 K; dohodki obsegajo tudi podporo nemške socialne demokracije (Berolin) 585 K, nadalje dunajske eksekutive 100 K, ter strankarski davek. — Za dobo do 30. oktobra 1904. pa izkazuje poročilo: skupnih dohodkov 711 K 21 h, izdatkov pa 684 K 53 h, torej ostane saldo 26 K 68 h.

Jernejčič Anton poroča v imenu strankarskega nadzorništv. Omenil je, da bo potrebno intenzivnejše delovanje za nabiranje davka, ker drugače ne bo mogoče izvrševati strankarske akcije.

Takoj potem je pričel zbor obravnavo III. točke dnevnega reda:

Organizacija in taktika.

Čobal Miha (Zagorje) poroča: Dosedanji naš organizacijski statut je bil sklenjen l. 1898. in se ni dovolj upošteval. Brigali se nismo zato, da bi se uresničile volilno-okrajne in lokalne organizacije in tudi izvrševalni odbor se ni brigal zato. Istočasno se je sprejelo nekaj predlogov glede nabiranja strankinega davka potom blokovi. Tudi ti predlogi so bili ponesrečeni. Na III. kongresu se je zopet sklenilo, da imajo strokovne organizacije nalogo, pobirati tudi strankini davek. Tudi ta akcija je bila ponesrečena. In ker ni imelo strankino vodstvo nobenih dohodkov, ni moglo ničesar storiti. . . Vsled tega se je pričelo kritizirati eksekutivo in končno se je sklenilo preselitev eksekutive v Trst; reklo se je, da bode imela v Trstu m. dr. tudi večji upliv na list. Ponovil se je tudi sklep o davku, a zopet brez uspeha. Torej je treba zopet novih in boljših sklepov! V prvi vrsti je treba uresničiti de facto in ne samo na papirju okrajne in lokalne organizacije, ki bodo zopet ustnovile dobro urejeno cestno organizacijo, zlasti za nabiranje strankarskega davka. Govornik je torej mnenja, da se sprejme predlog: "strankini davek je nabirati potom cestnih zaupnikov i. s. naj znaša mesečnih 10 h, od katerih se izroči 2 h eksekutivi, 4 h okrožni in 4 h krajevni organizaciji". S tem bi bilo le najnujnejši potrebi ugodeno. Ako hočemo imeti jasnejša poročila in agilnejše delovanje sploh, moramo nastaviti "strankarske tajnike". Izvrševalni odbor mora imeti svojega tajnika, — in ako se prestavi eksekutiva v Ljubljano, je potreben tajnik v Trstu.

Govornik se ozira na posamezne predloge in se peča še s polemiko "e. k." v "Rd. Praporu" in pravi, da ima edino-le namen, zaprečiti premeščenje eksekutive in lista v Ljubljano. Tudi omeni še potrebo in važnost volilnih imenikov in konča z apelom, da naj sodrugi vse dotične predloge brez pomisleka sprejmejo.

Kristan Etbin (Dunaj) je mnenja, da je organizacija najvažnejša točka razprave. V Ljubljani se je svoj čas že v zmislu statuta delalo, a brez uspeha. Govornik ni hotel s tem preselitev zavleči temveč je še danes zanjo. Ako so v Ljubljani take razmere, da se upajo sodrugi vodstvo prevzeti, naj se jim ustreže. Naša stranka bo vegetirala, dokler ne bo tajnika; a tajnik, ki bi imel še druge funkcije, ne bi zadoščal svoji nalogi. Prihodnja eksekutiva naj se posvetuje z ostalimi organizacijami, kako bi se dalo skupno ustanoviti tajništvo. Eksekutiva z 8 oseb je preobširna, ker bi odvzela v enem mestu preveč močij. Govornik opomni, da naj se peča komisija z vsemi temi predlogi.

Škrbic Jakob (Trst) govori glede statuta. Tudi on je zato, da se sprejme novi statut s dotičnimi spremembami. Res je, da je Ljubljana središče Slovenije. A pred l. 1896. sploh še ni bilo eksekutive in vendar se je že delalo; spomniti se je le delovanja pokojnega Grabloviča. In zdaj se trdi, da se ne da ničesar storiti, ako ni eksekutive v Ljubljani.

(Pride še.)

Poskusite

najboljše mijske
A—B, X—Lent in
Criterion smodke
katere izdeluje

H. F. Aring

916 Payne Ave. Cleveland, O.
Postrežba točna. Cene nizke.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.
John Duller, tajnik,
12 W. 25th St., Chicagu, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J." v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata M. K. V to društvo vstopi lahko vsak Slovan ne glede na verolizpovedanje in politično prepričanje.
D. Badovintz, tajnik.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J.", v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi
Odbor.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata Karola Dernač v Steel, O.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsaki prvi četrtek zvečer v mesecu v društvenih prostorih na 1778 St. Clair Str., Cleveland, O.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih brata Frank Miklavčiča na Sygen. V mnogoštevilnem vstopu k omenjenemu društvu vabi
Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze. Somljeniki se vabijo v društvo.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v društvenih prostorih brata Jak. Tisola, 9049 Greenbay Ave.

Slovensko narodno bratsko podporo društvo "Bratstvo Naprej" št. 9 "S. N. P. J.", v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. K mnogobrojnem vstopu v čilo društvo vabi uljudn

Odbor.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogoštevilnem vstopu v omenjenem društvu vabi najuljudnejše
Odbor.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu. Za vstop v društvo se vabijo vsi Slovani v Roslynu in okolici.
Odbor.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. J.", v Murray, Utah, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo sredo po 8 v mesecu v društvenih prostorih.
M. Zugel, tajnik.

Društvo "Edinost" št. 13 "S. N. P. J.", v Wheling Creek, O., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. K mnogobrojnem vstopu v društvo vabi vljudno
Odbor.

Društvo "Sloga" št. 14 "S. N. P. J." ima vsako prvo nedeljo v mesecu svoje mesečne seje v Jerbovi dvorani, na 10 ulici. Waukegan, Ill.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J.", v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo in poslednjo nedeljo v mesecu ob 9 uri dopoldne v prostorih brata Frank Grošelj na v Ravensdale, Wash.

Jos. Kožuh, tajnik.

Društvo "Sloga" št. 16. "S. N. P. J." v Milwaukee, Wis., ima svoje mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu. Fran Budna, tajnik.

Nenaden prehlad

je silno nevaren. Pljučnica se pričinja prav na ta način. Zastarel in zanemarjen prehlad povzroči jetiko.

Severov balzam za pljuča . . . . .

omeji in odstrani prehlad predno more isti postati nevaren. Cena 25 in 50c.

"Bil sem se silno prehladil, a po tridnevni rabi Severovega balzama za pljuča sem zopet ozdravil. Priporočam ga torej vsem trpinom."
JOHAN JALAY, Braceville, Ill.

Bright-ova bolezen. . .

se dostikrat začne z vodenico. Vam-li otačeje roke in noge po prestanem delu? Ali se vam zdi, da vaša jakost in moč polagoma zgineja? Se-li tvori v vaši vodi usedlina, ako dolgo stoji? Tedaj začnite takoj rabiti

Severov lek za jetra in ledvice.

Cena 75c in \$1.25.

Bolesti so splošna dedščina vsega človeštva. Bolečine se seveda morajo nahajati, a moderna znanost jih ve olajšati v dokajšnji meri.

Severovo olje sv. Gotharda

je v tem oziru največji olajševalec bolečin kar jih je sploh naprodaj. Cena 50c

Starost prinese slabost, izgubo moči in življenske čilosti. Nekateri močje so že stari s 20. ali 30. letom. Ali želite ostati s 60., 70. in 75. letom ravno tako jaki kakor mladeniči?

Severov balzam življenja

vam bo pomagal staviti se v obran starostnim slabostim. Cena 75c

Strah pred naglo smrtjo.

Rez grozno je dotičniku živeti od dneva do dneva v strahu pred naglo smrtjo, ki trpi vsled organske srčne bolezni. Ako imate težavo s srcem, uživajte le

Severov srčni krepcilec,

ki ojači slabo srce. Cena \$1.00

Severova zdravila so naprodaj v vseh lekarnah. Zdravniški nasveti zastoj.

W.F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
in velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto .....kron 10

za pol leta .....kron 5

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.Naslov za dopise in pošiljatvo je
slededeči:**"Glas Svobode"**

683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.**Lesna industrija in delavske
razmere na severo zapadu.**

V februarju 1905.

Moj namen ni v tem članku povedati na dolgo in široko koliko tisoč kubičnih čevljev lesa razpečajo vsako leto lesni industrijalci na severozapadu, kam ga pošiljajo po največ in koliko milijonov dolarjev dobička spravijo vsako leto v svoje žepce. Tak dopis bi malo zanimal delavca v prvi vrsti, v drugi pa socialni list sploh ne objavlja dopisov, ki vzbujajo zanimanje le pri kapitalistih.

Jaz hočem tu le toliko očrtati razmere v lesni industriji, v kolikor bi zanimala slov. delavca, če bi kedaj zašel v kraje, kjer so šrtajki se neznanji — v kroge gozdnih delavcev in la pa na velike žage, da bi kramp in lopato zamenjal s sekuro in žago.

Sekanje gozdnih velikanov v temnih pragozdih držav Oregon, Washington in severnem delu Californije je tekem zadnjih let izborna ražvito. Mnogo, mnogo tisoč delavcev se ukvarja leto za letom v gozdu in na žagah in si zasluži lepih novcev, ker plača se ni vprav nizka.

Posebno v drž. Washington je plača mnogo višja kakor v vzhodnih državah.

Ze blizo dvajset let se seka v omenjenih državah in British Columbij. A vzlic temu trjrujejo izvedenci, da je še preko 900,000,000 kub. čevljev neposekanega lesa.

Po severo zapadnem delu drž. Washington je čudovito lep les. Naravne nezgode — katastrofe so bile tu nepoznane, kjer poje sedaj dvorezna sekira. Tu so borovci v premeru po 8 in več čevljev, ki so od 200—300 čevljev visoki.

Ceder, iz katerega delajo skodle meri celo 10—12 čevljev v premeru. Kamorkoli človek pride, v vas, mesto ob glavnih železnicah ali ob obrežju morskoga zaliva je vse polno žag za rezat deske in skodle. Družbe in posamični podjetniki imajo svoje železnice po gozdih za prevažanje hlodov in rezanega lesa do glavnih železnic ali do pomorskega obrežja. Ena največjih družb ima blizu milijon akrov težkega pragozda, nad 100 milj svoje lastne proge, 500 delavcev, 75 konj in 20 lokomobil, s katerimi vlačijo posekan les. En lokomobil potegne iz gozda na dan do 60 tisoč kub. čevljev lesa. Ko posekajo les v daljavi 1000 čevljev okoli lokomobila, tedaj ga premetstijo zopet drugam. Na vreteno lokomobila je navita 1000 čevljev dolga xrv, katero pritrdijo na hlođ, da potem vleče enega za drugim iz gozda.

Podjetnik ali družba postavi za delavce v gozdu iz desk zgrajeno gozdno taborišče. V taci taboriščih živi 50—100 delavcev in pa še več. Nekateri posestniki lastujejo po več taci taborišč. Plačuje se navadno vsaki mesec. Delavcu se ni treba bati, da bi zgrubil kak dolar. Plača gozdnih delavcev je \$2.50 do \$4.00 na dan. Od te plače se plačuje 10c na dan za hrano. Posteljno

opravo mora vsaki delavec imeti svojo. Ako se preseli v drugi tabor gre postelja tudi z njim. Delavci rabijo navadno le "koce", ostalo je pa že v taborišču. Hrana je izborna, delavnik pa traja 10 ur na dan. V jeseni in po zimi se ne dela preko 9 ur. Plača pa ostane ista kakor po leti. V nekaterih taboriščih odtrgajo za bolnišno podporo nekaj centov, da je delavec v slučaju bolezni ali nezgode preskrbljen z vsem. Delavci nimajo do sedaj še svojih organizacij v večjem obsegu. Imajo neko malo organizacijo, ki pa posluje jako slabo.

Delavci uslužbeni na žagah dobljajo nekaj manj plače, ker je njih delo pod streho in lože od gozdnih delavcev. Vsaki gozdni delavec v gozdnem taborišču izvršuje le eno in isto delo, kojega se je naučil in koje mu bolj ugaja.

Ako se delavec iz kakega vzroka preseli v drugo taborišče, izvršuje isto delo kakor preje. Vzroki so, da ga ne razume, ali pa noče prijeti za delo pri katerem se manj zasluži. Kako se to vrši, vam hočem takoj povedati.

Po vseh večjih in manjših mestih na severozapadu so ustanovljene posredovalnice za delo. V mestu Seattle je mnogo taci posredovalnic, ki poslujejo dobro in lastnike bogato rede. Tem posredovalnicam podjetniki ali družbe dajo na znanje koliko delavcev potrebujejo, koliko plačajo, koliko stane hrana na teden, ali koliko plačajo za hrano. Upravitelj posredovalnice razpiše vsa došla oznanila na razgled. V posredovalnicah v Seattle so razpisane različne službe. Tu se rabi delavca na železnicah, na parobrode, rudo in premogokope; tam zopet v gozdnih taborišča, žage, farme, opekarne, delo v šumi; drugod zopet za mestno delo in delo na cestah. Išejo tudi delovodje, strojevodje za lokomotive in lokomobile, zavirače, kuharje, tesarje, kovače, mašiniste itd. Delavce se pošilja tudi izven države, v tem slučaju je pa vožnja brezplačna.

Mnogo podjetnikov ne sprejme delavca v delo v drž. Wash., ako ne prinese s sabo izkaz iz posredovalnice za delo, dasi bi ga slučajno rabil, ker delodajalec takoj pismenim ali brojavnim potom obvesti posredovalnico za delo, če je kako mesto izprazneno, ker nima pri rokah izvežbanega delavca, in ker ne ve, kdaj bode kak delavec prišel prašati za delo. V mnogih slučajih si pa tudi podjetniki in posredovalce za delo delita dobiček, katerega slednji dela s prodajo služb. To je sploh v navadi v taci krajih, kjer se lahko delavca hitro nadomesti z drugim. Zopet so gozdna taborišča in druga podjetja, ki sprejemajo delavce v delo tudi brez posredovalnic. V takim slučaju mora delavec prijeti za vsako delo toliko časa, da je drugo mesto prazno za njega.

Delavec, ki zasluži višjo plačo, ne bode prijel za vsako delo, ki se mu slučajno nudi. Rajše bode čakal teden ali pa mesec dni.

Kdor je brez denarja, kdor nujno potrebuje delo, tudi dobi delo skozi posredovalnico. Pri prvi mesečni plači se mu odtrgajo troški za vožnjo in drugi izdatki.

V mestu Seattle je tudi socialistična posredovalnica za delo. V tej se plača le nekaj centov tajniku za neobhodne troške.

Mnogo delavcev se ponesreči v šumi, kedar padajo gozdni velikani na tla s takim treskom, da se srušijo drese. Tedaj mora delavec biti zelo oprezen. Tudi pri vlačanju hlodov iz šume se jih mnogo ponesreči. Mnogo predglavnic dela delavcem tudi zimski čas, ker v drž. Wash. skoro vedno dežuje. Sicer ne dežuje močno, a premoči pa vendar delavce do kože. Ako bi ne bilo deža, bi bilo tako prijetno delati po zimi kakor po leti, sploh bolj prijetno kot pod zemljo.

Za delavca-trpina je sploh povsod neprijetno, ker se ga povsod izkorističa.

Ivan Zverha.

Nabrežina, Primorsko.

18. jan. 1905.

Čenjeni sodrug! Srčna hvala vam za poslano podporo v znesku 124.02 K. Oprostite, da je nam

nemogoče priobčiti imena posameznih darovalcev v "Rd. Prap." radi pomanjkanja prostora. Priobčili bodeimo vselej le svoto, katero nam pošljete.

Vsi naši klesarji izrekajo ameriškim delavcem zahvalo, ker so tako hitro priskočili z denarjem na pomoč. Stavka še vedno traja. Zima je zelo ojštra. Celo kamnolomci in omi klesarji, ki delajo pri tvrdki Ivan Vilde, ki je pripoznala naše zahteve, ne delajo vsled mraza. Ti klesarji in kamnolomci bi nam bili v pomoč, ako bi bila zima mila.

Upamo, da se stavka ugodno izvrši za klesarje, ker delodajalci ne dobe družih garjevcov, kakor takih, ki niso imeli nikdar veselje do dela.

Za nabrežinske klesarje:

Gruden, tajnik. A. Frandolič, pred.

Cumberland, Wyo.

10. febr. 1905.

Čenjeni urednik! Marsikdo, ki ne pozna Zdr. drž., bode mislil, da je država Wyoming dežela, po kateri se cedita med in mleko. V resnici pa ni tako.

Kamorkoli se ozre oko, se vidi le golo gorovje, same paščetine, ki napravijo na človeka jako žalosten utis. — Naš kerat, o katerem nekateri v stari domovini tako zaničljivo govorijo, je pravi paradiz napram državi Wyoming. Malo gorovje pokriva divji pelen, po katerem se pasejo velike črede ovac in govedine. Vsa mesta na jugu imajo vprav kmečki značaj. Na severu države je pa krasni "Yellowstone Park", kamor pride vsako leto mnogo bogatih potoplačev, da se znebijo vsaj nekaj dolarjev, katere so jim delavci v potu svojega obraza zaslužili v jamah, tvornicah, železnicah itd.

Zima je letos še precej mila. Prvi sneg smo dobili še le drugega februarja. Z delom gre še precej dobro, plače pa tudi niso še preslabe.

Tukajšni domačini imajo Slovence radi, ker so pošteni ljudje.

Vsem rojakom širom Amerike pozdrav, "Gl. Sv." pa obilo naročnikov. Čitatelj Svobode.

Bog in narod.

Plaho in okoli se ozirujoče, postarani kmetič stopa preko dvorišča, kateri obdaja župnišče. Slednje je veliko poslopje in zidano za veke. Kmetič vstopi.

"Kaj hočeš zdaj tukaj? Še eno nura in gospod se niso pokosili", se zadere ženski hripavi glas, ko kmetič hoče po širokih stopnjicah v prvo nadstropje.

"Nisem vedel to — pa ne bodite hudi," pohlevno opazi kmetič, ko se prestrašen bliža zopet vežnim vratom.

"Vun na klop sedi, bojn ti že povedala, kdaj bodo gospod poobedovali. Kaj pa hočeš?"

"Prinesel sem nekaj denarja gospodu, katerega sem dolžan ostal za pogreb moje ranjke žene, Mete — Bog ji daj mir in pokoj."

"Če je pa tako, je drugače — kar gori za menoj pojdi."

Trebušna kuharica naprej, kmetič za njo in kmalu sta v jedilni sobi.

Gospod so imeli gosta iz bližnjega kraja — tudi duhovnika. Na mizi so ostale vsakojake jedi in tudi steklenic, polnih in praznih, ni manjkalo.

"No Janez, kaj te je prineslo — gotovo kaj dobrega."

"Rad bi vedel, gospod župnik, koliko sem še za pogreb moje ranjke dolžan?"

"Alj imaš denar s seboj?"

"Predal sem presiča, cene so sicer nizke, pa, da bi le mogel ta dolg skrižati."

"Vidiš Janez to je prav, tako dober kristjan dela — četrdeset goldinarjev je vse vskup, za maše, zvonjenje itd."

"Pa ravno jih imam . . . deset, dvajset, trideset, petintrideset . . . tukaj pa sta še dva goldinarja . . . kar pa manjka bom pa mogel drobica dati . . . če je prav, gospod župnik."

"Vse dobro, kar ima ofla na sebi. Tako Janez, zdaj je to plačano. Kako pa — ali boš kaj dal za nove zvonove — najbolj, da vse ob enim opraviš . . ."

"Gospod pa res zdaj ne morem . . . letna je bila slaba, živina nima cene, bolno hčer imam tudi . . ."

"Res imamo vsi težave — pa Božja čast nam mora biti nad vsem — en petak boš pa le danes vrgel za zvonove."

Janez seže v žep in izvleče iz njega kakih trideset krajcerjev, katere pokaže gospodu, rekoč:

"To je vse, kar imam na zemlji denarja . . ."

"No, če je tako, pa pojdi — pa ne pozabi na zvonove, kadar boš imel kaj več denarja."

To je bog . . .

Gori na holmiču stoji veliko poslopje — grad. Lepo drevje, grmičevje in visoko doraslo drevje vsake vrste, senči belo obsute steze in pota.

Državni poslanec Povže tu stanuje in grad je njegova lastnina, "zaslužil" ga je s svojim poslanštvom. Ker ravno zbor ne zboruje na Dunaju, je imenovani gospod doma. To priložnost so trije občinski svetovalci iz Suhega Rebra, z županom vred, porabili, da gospodu poslancu, svojemu zastopniku, predočijo, kako Suho Rebro, trpi na raznih hibah pomanjkljivosti in ujmah.

"Gospod Povže, mi smo prišli iz Suhega Rebra . . ."

"O, me veseli, kako kaj, vse zdravo . . ."

"To že — pa našo vas je zadela zopet velika nesreča . . . toča nam je vse pobila . . ."

"To je pa res hudo . . . kaj ne streljate nič proti toči — no, vidite to bi mogli storiti."

"I kako? Vsaj že za sol nimamo, kaj še le za streljivo . . ."

"Morebiti pa še zvonili niste in molit je tudi treba, če toča žuga."

"Vse to smo storili, pa se je le vsipala, ko bi bil hudč — o nikar ne zamerite, gospod — kakor bi bil peklensček koruzo mlatil. Prišli smo prosit, da bi nam deželna ali pa državna vlada kaj na pomoč prišla v našej sili."

"Možje, vidite, to bo pa težko . . . vedno večji so deželni in državni stroški na vse strani . . . največ pa požrejo šole . . . šole, šole . . . zakaj neki? Šole so kranjsko deželo na kant spravile — kdor le zna čitati potegne v Ameriko, tukaj pa ne moremo dobiti delavcev za naše polje . . . kaj bo? kaj bo?"

"Gospod poslanec, pa nam bi vendar izprosili pri deželnem odboru kako podporo — res smo potrebni in zime ne bomo mogli preživeti."

"Vsaj veste, možje, da deželni zbor ne zboruje in da dež. odbor ne more nič storiti v takm slučaju."

"I zakaj pa je tako — vsaj plačamo, kar le ukaže . . ."

"Možje, to so druge reči, katere vi ne razumete in tudi ni treba, da bi jih — rečem vam pa, če bi na Kranjskem . . . vsi ljudje pobožni in verni bili, potem bi toča več ne pobijala in deželni odbor bi lahko zboroval, kolikor bi le hotel. Razumite!"

"Pa vi, gospod ste vendar-le naš zastopnik, mi smo vas izvolili, da se kaj potrudite za nas."

"Res je to — jaz sem zastopnik vaš in naroda, kateri me je izvolil in jaz moram vedeti, kaj je za vas najboljše. Vi ne veste, kake sitnosti imam jaz pri tem. Kaj mislite, da se z velikimi gospodi na Dunaji tako govori, kakor vi z menoj? Kaj še! Vsako besedico morem premisliti dobro, da koga ne razžalim in da bi ne — če bi se to zgodilo — potem iz Suhega Rebra ali iz Oglođane Kostu kakega fanta več h soldatom vzeli, kakor gre po postavah. Da, da, vam je lahko govoriti — jaz pa, jaz, kateri narod zastopa . . ."

To je narod!

Slovenski, hrvatski fant, mož, gre v Ameriko. S trdo žufjavo roko se bje in bje — večkrat tudi ubije — da zasluži par stotin dolarjev. Vse ga prevaruje, vse ga izsesava, vse mu je nasproti — pa volja njegova, krepeke roke in neomahljiv pogum, pripomogli so mu k svotici denarja, o kateri bi se mu v stari domovini še sanjalo ne bi . . . pred bogom in narodom imel je pokoj.

Na svetu nobena reč lepše ne diši, ko ameriški dolarji — le poduhaj pesti bankovcev in prepiral se boš, da je to istina.

Ťa vonj pa ni samo slasten in prijeten, on sega tudi daleko . . . da, čez morje. Tam preko velike vode ga zavohajo oni, kateri so zastopniki bogā in naroda.

"Dragi rojak, prišli smo to dolgo pot, nestrašili smo še truda ni muk potovanja, da te rešimo nebu in tvoji domovini — daj nam novac in rešena bo tvoja duša, tvoja rodna domovina . . ."

Zavedni Hrvat, Slovenec pa bo odgovoril:

"Stotine godin so moji pradedje trpeli in zdihovali tam v stari domovini. Delo vsacega dne, vsaki srebrni denar, kar so ga premogli, so dali na altar domovine. Ko je Turek, Madjar poplaval polja naša, pradedov naših, so slednji branili — ne svoje hiše — ampak cerkve in gradove naših narodnih voditeljev; padali so ko snopje pod turškim mečem. Nič ni pomagalo, postajalo je hujše in hujše in dolarji naši bi bili le kaplja v morju — če bi mi v Ameriki metali jih v te bisage.

Mi smo delavci, probujeni delavci. Ako Madjar pop, grof, gospod tlači našo domovino, to ne bo storil Madjar delavec — ker on bo stal na polju pravice in resnice, nad katerim vihra prapor enakosti, svobode in bratoljubja."

To je pa socijalizem! T.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače — "atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace mu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Center Ave. ulico 19
ulice CHICAGO, ILL.

POZOR!**Puebličani!**

Zima je tu! V zimskem času se človek rad pokrepča z dobro pijačo, in zabava v veseli družbi.

Dobra pijača dela dobro voljo in veselje kar pomeni za delavca mnogo ki je redkokdaj prost.

Vsled tega naj rojaki obiskujejo take kraje, kjer se to dobi. Pri meni ne manjka niti ene stvari, s katero bi ne mogel v tem oziru postreči vsakemu.

Pridite in prepričali se bodeste sami:

Z odličnim spoštovanjem
Nick Starašinič
604 S. Santa fe Saloon,
— GROWE, PUEBLO.

F. J. SKALA & CO.

320—322 W. 18. ulica

ČESKO-SLOVANSKA BANKA.

Posiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatev denarja in vrednostnih stvari po celem svetu, sesebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah.

Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine.

Zastopniki družb: bremške, hamburške, antverpške, rotterdamske in francoske prekomorsko—vožne črte. V New Yorku in ostalih evropskih pristaniščih sprejmo potnike naši zastopniki. V slučaju zadržaka oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nzs.

Za ameriko patentirane

Harmonike,

izvrstno delo, cene nizke, se dobe samo pri Slojencu

John Golob

203 Bridge St. Joliet, Ill.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
 I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St., Chicago, Ill.
 Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.

Nadzorni: DAN, BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vse člane, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučaru.

Ruska avtokracija.

Pisec bil je radoveden od kod in kedar izvira krvoželjna svojat ruskih avtokratov, ker zgodovina ne kaže, da bi bili stari Slovani — naši pradedje — roparski, krvoželjni in nemirni narod, zatoraj je segel po zgodovinski knjigi tukajsne čitalnice (Library), in podaja kratek izveček zgodovinskega čtiva istim rojakom, ki morda nimajo prilike do tacih knjig.

Rusko carstvo je mogočni faktor; to je neovrgljivo dejstvo. Razprostira se od severnega oceana doli do Črnega morja in raznih južnejših vladarstev Azije, in od Baltičkega morja, Nemčije, Avstro-Ogrske in Rumunske tja do vzhodnega azijskega ozemlja, kjer ga oblivajo razno imenovani deli Tibega oceana. Razeza se toraj po Aziji in Evropi, in je danes v skupni zemeljski površini največje vladarstvo sveta, pokriva juče skoro jedno sedmino vse suhe zemlje. V površini prekaša Rusijo edino Britansko cesarstvo, obstoječe iz kraljestv Velika Britanija in Irsko in iz mnogih, po vsem svetu raztresenih naselbin in ptujih posestev. Vso Rusijo obljduje okoli 130 milijonov duš. Večina evropske Rusije, na kateri živi danes poleg Poljakov, Fincev, Židov in nekaj družih malih narodov še okoli 80 milijonov Rusov, tvorila je prastaro Sarmatijo, katero so obljudovali paganski slovanski narodi, znani po večjem kot Roksoljani, ki so sprejeli okoli leta 1000 po Kr. r. kristjanstvo. Ti prvotni narodi trpeli so mnogo po navalih divjih azijskih plemen kot po Gotih, Hunih, Obrih, Ogrih itd.

Ruski vladar Ivan III., ki je vladal od 1462 do 1496 bil je še pod mongolsko nadvlado, katere se je pa leta 1480 otrresel. Nekaj glavnih njegovih pomočnikov povzdignil je v plemenitaše, podelivši jim velike predpravice pred njihovim sobratom; na ta način ni nihče drugi kot Ivan III. bil stvaritelj ruske avtokracije, in to najbrže še le po letu 1480. Njegova naslednika Bazilij in Ivan IV., zgodovinsko imenovan "Grozni", izpeljevala sta pridno misel njih prednika, s podeljenjem plemstva in ti trije vladarji, vladavši okoli 122 let, so spremenili Rusijo v pravi azijski despotizem. Današnja dinastija iz družine Romanoff-ov zasedla je prestol leta 1613 z izvolitvijo Mihalja Romanoff-a ruskim carjem. Prvi trije vladarji tega pokoljenja bili so človeški. Sin Mihalja Romanoff-a — car Aleksij — je znan v zgodovini kot blag, skrben, nepristranski oče vsih svojih podanikov, in če bi način in začetek njegovega vladanja nadaljeval, bili bi Rusi danes najbrže na stališču naprednih, omikanih, modernih narodov, od koder so pa žalibog jako oddaljeni, imevši leta 1890 le 36 odstotkov vojaških novicev zmognih čitanja in pisanja, med tem ko je avstrijska armada štela 84 odstotkov mož, ki so znali vsaj za silo pisati.

Car Aleksij bil je prvi, ki je priznal enakost vseh njegovih podanikov pred postavo; vendar je to pripoznanje kmalu za njim vmrlo

in bilo v zahodni Evropi — v Rusiji — še do 18. stoletja nepoznato. Pristop do tega carja je bil prost vsakomur; živel in delal je le v prid obnega blagra. Tudi car Feodorij bil je vreden sin in naslednik blagega njegovega očeta; samo škoda, da je vladal le 6 let. Najznamenitejši čin tega vladarja bilo je javno seziganje vseh pisanih predpravicev plemenitašev. Feodorij bil je oče carja Petra Velicega; zmognega, močnega, a na pol divjega avtokrata, ki se je mnogo trudil za splošni prospek in napredek carstva. Njegova vnukinja carinja Ana je strgala v kosce neko konstitucijo zloženo v prid plemenitašem, ko je bila nji predložena v podpis, in tako je Rusija še danes brez vsake konstitucije.

Od tega časa pretekli ste skoro dve stoletji; in skozi ves ta čas so vladali Rusijo med brezsrčnimi tirani le trije nekoliko liberalni carji, kojih ideje bile so pa tako ovirane, da so bili le-ti primorani jih opustiti.

Aleksander I. bil je sin carja Pavla, ki je imel kot geslo: "V mojem carstvu je plemenit le isti, s komur jaz govorim; kakor hitro pa govor preneha, preneha tudi plemenitost." Aleksander I. je podedoval po napredni materi napredna, vzvišena mišljenja; a njegovo življenje je bilo polno težkoč in ovir od strani reakcionarjev, in tako je končal brez uspehov.

Njegov vnuk Aleksander II. pripravil je ob nastopu podati Rusiji konstitucionalno vladno; vendar je radi nasprotstva sam postal reakcionist in tako padel pod nihilizmom. Tudi sedanji car je nastopil pot pretvorjenja ruskega vladnega sistema, a našel je toliko težav, da mu je pogum vpadel in opustil je svoje prvotne ideje ter zagazil v aristokracijo, ki mu zna pristriči nit življenja. Vlada zastopana je danes menda po najbolj krvoločnih in grozovitih tiranih in sme se reči, da je danes težje preosnovati Rusijo, kot je bilo v 17. stoletju, za časa, ko je car Aleksij zdrževal v precej visoki meri konstitucionalno prostost. *Viljem Radešky.*

SLOVANSKA TOBACNA TVORNICA.

Mi kupujemo in prodajamo na debelo pravi bosanski in turški tobak, radi tega lahko prodajamo *večje cigarete*, smodke in tobak kakor vsaktera ameriška tvornica. **5 škaljic najfinejših cigaret, v vsaki po 100 cigaret, skupno 500 cigaret stane le 2 dolarja.** **5 škatelj najfinejših smodk v vsaki 50 smodk, skupaj 250 smodk stane le \$3.00** **6 velikih zavojev najfinejšega bosanskega tobaka stane le 2 dolarja.**

Cigarete, smodke ali tobak pošljemo vsakomur na poskušnjo, da se prepriča o finosti tobaka, ako nam se v pismu pošlje za 50c poštnih znamk, kolikor je potrebno, da se za pošiljatev plača poštno. V pismo zapišite Vaš natančen naslov, pismo pa naslovite na:

Croatian Tobacco Co
 43 Jefferson Str.
 NEW YORK CITY.

Pobirati naročnino za "Glas Svobode" so pooblašteni:

D. Badovinatz, La Salle, Ill.
 Paul Shaltz, Calumet, Mich.
 Frank Veyar, Lorain, Ohio.
 Jacob Hočevar, Cleveland, O.
 F. M. Shlander, Pittsburg, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Nick Starasinič, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak, Leadville, Colo.
 Jakob Tisol, So. Chicago.
 Frank Budna, Milwaukee, Wis.
 Jos. Mihelič, Waukegan, Ill.
 Jos. Faletič, Indianapolis, Ind.
 John Erbus, San Francisco.
 Anton Krize, Oat Hill, Calif.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Ignac Zlemberger, Steel, O. in okolico.

PRODAJALCI KOLEDARJA:

D. Badovinac, La Salle, Ill.
 J. Tisol, 9049 Greenbay Ave., South Chicago, Ill.
 Jos. Mihelič, 617 Market Str. Waukegan, Ill.
 Frank Budna, 163 Reed Str., Milwaukee, Wis.
 Frank Spendall, Bridgeport, O.
 Ignac Zlemberger, Glencoe, O.
 Frank Dermota, Federal, Pa.
 Jos. Matko, Claridge, Pa.
 Felicijan Volčko, 525 Pa. Ave., Johnstown, Pa.
 Josip Zalar Forest City, Pa.
 Marešič Frank 13 Clifton Str. Cleveland, Ohio.
 Frank Vevar, Lorain, Ohio.
 Paul Shaltz 211—7 St. Calumet.
 John Gouže, Ely, Minn.
 M. Sodja, Crested Butte, Colo.
 Max Malich 183 N. Pa. Ave., Denver, Colo.
 Nick Starasinič, 604 S. Santa Fe, Pueblo, Colo.
 Frank Bizjak Leadville, Colo.
 Filiph Zadnik, Aspen, Colo.
 F. M. Shlander, 5102 Buttler Str. Pittsburg, Pa.

Mike Jakše, Roslyn, Wash.
 Jos. Kožuh, Ravensdale, Wash.
 John Erbus, 498 Bryant St. San Francisco, Calif.
 Josip Bayuk, Oat Hill, Calif.
 G. Rozman, Trail B. C. Canada.
 Jos. Falletich, 725 Warman Str. Indianapolis, Ind.
 Anton Starič, 223 N. 8th Str. Sheboygan, Wis.
 Frank Levec, Yale, Kans.
 Anton Golobar Ladysmith, B. C.
 John Thome, Leckrone, Pa.
 Math Petschnik, Taylor, Wash.
 Peter Mrak, Hackett, Pa.
 Jos. Turk, Chisholm, Minn.
 Mike Kraker, Anaconda, Mont.

Rojaki, v Crested Butte, Colo. pozor!

Vse rojake v Crested Butte in okolici opozarjamo, da lahko izročeno naročnino za "Glas Svobode" za leto 1905 g. Marku Sodja-tu, ki prodaja tudi naš Koledar.

Upravništvo "Glas Svobode".

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bodeknjižica "ŽRTEV RAZMER" ali "ZAPISKI KRANJSKEGA KAPLANA", kmalu pošila. Kdor želi imeti knjižico, v kateri se slika pogubonosno delovanje nekaterih duhovnikov po imenu za naš narod, naj dopošlje 25c. na upravništvo "Gl. Sv." in pošljemo mu je takoj.

Zaloigra, ki se opisuje v knjižici, se je završila in Kranjskem ter je povsem resnična.

Uprav. "Gl. Sv."

Joseph H. Miller

56 Seelye Ave. Cleveland, Ohio.
 Phone, Cuy, Central 4254 R

Priporoča svoje najfinejše Havana smodke in ranovrstni fini tobak.

***

Zajedno prodajam tudi kot zastopnik največje veletrgovine J. & S. J. FIRTH, najboljšo žganje, likerje in vino.
 210-212 Ontario St. Cleveland, O

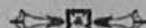
Nazdar rojaki!

Slovenem in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča **MARTIN POTOKAR**, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill. Telefon števil. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Koščička.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.

edini slov. krojač v Chicagu, se priporoča rojakom v izdelovanje nove in popravljanje stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

ROJAKI V LORAIN IN OKOLICI POZOR!

Podpisani si usojam naznanjati sl. občinstvu da sem otvoril na 10. Ave., East of Oakwood Str. novourejeni "SALOON".

"SALOON".

kjer točim najboljšo pijačo in prodajam izvrstne smodke.

Moje geslo je: ne vrjeti, ne da bi se človek sam prepričal!

K mnogobrojnemu prepričevanju tega, se vsem najtopleje priporočam:

FRANK JUSTIN,
 Tenth Ave., E. of Oakwood Str.
 LORAIN, OHIO.

BLAGO O KATEREM TOLIKO SLIŠITE...

Znameniti in bistri prodajalci so že posetili našo prodajalno v svojem lastnem interesu, ker so čuli o finem in raznovrstnem blagu, ki je pri nas na prodaj. Oni vedo, da mi ne prodajamo blaga, ako ni izvrstno, trpežno in lično. Radi tega tudi čujete toliko o Kolačekovem blagu.

Ne zabite, da imamo za ta teden izvanredne cene.

"Gingham" blago — za obleke v najraznovrstnejših barvah in vzorcih. Smo prodajali do sedaj po 10—12½c. jd. Po znižani cenit stane jd. **5¾c**

Ubeljene blago — za brisače, 22 palcev široko. Navadna cena 7c. sedaj le **3¾c**

Naramniki za moške — flanege dela, konci obšiti s usnjem. Stalna cena 25 in 35c.; sedaj le **15c**

Spodnja krila iz črne ali svetlobarvane flanelete. Smo prodajali komad po 50c., sedaj so pa na izbero po **21c**

Bluze za ženske — iz fine japonske svile in najnovejšega kroja. Vsaka bluza vredna najmanj \$5. Sedaj so na prodaj po **\$1.69**

Japonska svila — jako široka; uporabna za bluze in obleke. Stalna cena za jd 98c. Prodajamo sedaj po **68c**

Perkal za obleke — dvojno širok v najrazličnejših barvah in vzorcih. Yd vreden 10c, se prodaja sedaj po **6¾c**

Platnen damast — 60 palcev širok, srebrnobeje barve. Navadna cena 75c. jad.; prodajamo sedaj po **45c**

Ojnatno blago za preproge — 2 jd. široko. Vreden jd 85c. prodajamo štirjaški jd. po **29c**

Švicarski muslin — v najrazličnejših vzorcih, jako fino in trpežno blago. Odjemalcem se računaj, kaj ako kupijo 10 ja., le po **5 c**

Ostanki belega blaga — od 2 do 10 jd. To blago je izborno za otroče obleke. Stalna cena 25c., sedaj stane jd. le **12½c**

Prodajalec STONICH, vprašajte po števil. 22.

Dr. Kolaček & Co.
 559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin

— Zopet eden. Katoliški konsum v Cerknici je dogospodaril in ni mu več pomagati. Iz zanesljivega vira vemo, da je ta konsum popolnoma bankeroten in da zahteva "Gospodarska zveza" naj preneha. Vsak dan, ki ta konsum še živi, pomeni večjo škodo za člane. Radovedni smo, kako odlikovanje dobi zdaj znani kaplan Lavrenčič, ki je ta konsum ustavil, ga vodil da mora "Gospodarska zveza" tega njegovega otroka ubiti.

— Materinske žrtve. Iz vasi Aleksandrovo Srbiji sta odšle dve materi s svojima otrokoma, 10 letnim dečkom in 15letno deklico v oddaljeno vas k sorodnikom. Med potom jih je zalotila burja s snežnim metežem. Ženi sta zgrešili pot ter jih je dobila noč sredi gošče. V strahu za otroka, da jima zmrzneta, zavili sta ju v svoje velike rute ter ju položili v sneg, kjer sta zaspala. Zjutraj so našli ljudje obupana otroka poleg zmrzlih mater. Otroka sta glasno jokala in klicala, in le čudo je, da ju niso volkovi raztrgali.

— Trinajst avstrijskih vojakov zmrznilo v Zaprešiču? Kakor posnemamo iz "Obzora", se je po Zagrebu širila vest, da so na postaji v Zaprešiču prenesli iz vagonov v tamkajšnje čakalnico 18 na pol zmrznenih vojakov; od teh jih je skoro na to umrlo 13 "Obzor" pravi, da se je takoj obrnil na vojaško oblast za pojasnilo vendar pa mu le ta ni mogla ničesar določnega povedati, češ da ji ni o tem še nič znanega. — Ako se uvažuje, da prevažajo sedaj v tem sibirskem mrazu, ko je temperatura skoro konstantno za 15° pod ničlo, vojake — v živinskih vozovih, ki niso čisto nič zavarovani proti vremenu in mrazu je čisto verjetno da je poročilo iz Zaprešiča resnično.

— Strašen vihar v Srbiji. V dolini Valjevo so imeli dne 20. m. m. orkan, kakršnega se v Srbiji še nihče ne spominja. Zunaj vasi Makovište ima svoje domovje kmet Mirko Marković. Usodnega dne je imel goste, zategadelj je šel v nasproti hiše ležečo klet po meso in vino. Ko je prišel iz kleti ni bilo o njegovi hiši videti niti sledu, vse pa je bilo pokrito s snegom. Sel je v vas po pomoč in z velikim trudom so našli v snegu trupla njegove matere, žene, sestre, otroka in dveh gostov. Od hiše so našli posamezna bruna daleč naokoli raztresena. Dve trupli še pogrešajo. Ciklon se je omejil edino na to dolino, kjer je stala Markovičeva hiša. Drevje je bilo kakor pokošeno.

— Smodnik med tobakom. V Senožcah je neki tovarniški delavec kupil v trafiki zavitek cigaretnega tobaka za 17 kr. Ko je vzel zavitek v roke, se je iz njega streslo nekaj črnega prahu, dasi je bil zavitek še pravilno zaprt. Ko je potem tobak pregledal, je našel med tobakom še mnogo črnega prahu. Navzočnim se je stvar zdela sumljiva. Preiskali so ta črni prah, ga tudi užgali in se prepričali, da je med tobak pomešan pravi smodnik. Kaka nesreča bi se bila lahko zgodila, če bi bil mož iz tega s smodnikom pomešanega tobaka napravil cigareto in jo užgal.

— Predor skozi Karavanke bo dogotovljen v mesecu marcu, ako ne nastopijo nove zapreke. Proga Celovec-Rožek bo gotova do 1. oktobra t. l. Otvori pa se nova železnica skozi Karavanke in Bohini spomladi 1906.

— Nezgoda. V Koprivi na Krašu je hotel 25letni ključar Martin Liška razstreliti neko skalo. Naboj pa se je prerano sprožil ter je letel kamenje Liško strašno razmetalo. Brez leve roke in desnega očesa so ga pripeljali v bolnišnico.

— Nesreča. Dne 30. jan. zjutraj ob 5. uri so našli na južnem kolo-dvoru ob tiru proti prelazu Sv. Martina ceste mrtvega železniškega čuvaja Antona Slibarja, rojenega 1. oktobra 1864. l. v Moravčah, stanujočega na Dunajski cesti št. 19.

Slibar je imel prebito glavo na zadnji strani. Najbrže ga je podrl kak ponočni vlak. Ponesrečenec je zapustil ženo in tri nedorastle otroke. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Nova tovarna. Kakih 10 kilometrov od Podgrada v Istri ležita dve lični vasi: Male in Velike Mune. Prebivalstvo, ki je večinoma hrvaške narodnosti, je revno. Ker je svet skalovit in seveda nerodovit, dobilo je prebivalstvo od vlade nekaj privilegij, da smejo — Munci

— z istrskim kisom krošnjariji po vseh avstrijskih deželah. S to obrtjo se je ubogo čičko ljudstvo skoraj pol stoletja bavilo. Pred kratkim je pa vlada Muncem prepovedala krošnjariji s kisom. Za nadomestilo nabavila jim je vlada vsakovrstnih strojev za lupljenje trstike in jim ustanovila na lastne stroške še precej veliko tovarno.

— Kakor psa so pokopali v Vrtojbi Blaža Mermolja, ker se je obesil. Pred nekaj meseci je umrla revežu žena na porodu ter mu pustila štiri nedorastle otroke. Mož je imel sedaj opravila čez glavo, pomagal pa mu ni nihče. Obupal je in obup ga je gnal v smrt. Mož je bil dober kristjan, hodil v cerkev, opravljal spoved itd. — ali vseeno ni našel usmiljenja pri cerkvi, marveč so ga vrgli v zemljo na neposvečenem prostoru. Tudi za pogrebom ni šel nikdo drugi nego sosed. Naj bo prepričan, da je storil dobro delo! Če se obesi revež, katerega žene obup v smrt ter stori kaj takega res zmešan, ga vržejo v zemljo kakor psa, če si pa bogatin vzame življenje pri polni zavesti, pa mu zvoni in pokopljejo ga "z gospodom". Ima pač s čim plačati! In za cvenk se v izvestnih krogih napravi vse! Poročajo nam, da otroci, katerih najstarejša deklica ima nekaj nad 10 let, so jokali tako britko, da jih ni bilo mogoče utolažiti.

— "Gorenjcu" se piše iz Kamnika: "Nesloga je znak naših meščanov. Za zgled bi si morali vzeti složno življenje, ki vlada med frančiškanskim in mekiškim nunskim samostanom. Geslo teh dveh samostanov je: Ljubite se med seboj." — Kaj pa to pomeni?

— Papež Pij trguje z redovi. Reški "Novi List" piše: Te dni je dobila gospa Ana Milišič iz Makarske od sv. očeta Pija X. red "pro Ecclesia et Pontifice". No, ali veste, kaj je ta gospa storila za cerkev in državo? Darovala je papežu 140.000 kron, katero svoto je te dni njen nečak, spljetski kanonik Poldo Ivanišević, odštel v Vatikanu. V času, ko je ta plemenita gospa storila to 'krščansko' delo, so naši Zagorci v okolici Makarske umirali gladu. Pa pravijo, da se ne prerojujemo v Kristu?!"

Obvestilo.

V imenu dr. "Sokol" št. 11 obveščam in opozarjam vse člane, ki so brez vsacega zglasila odšli od tod, da se do konca tega meseca zglasijo in poravnajo mesečnino; sicer bode vsak po pravilih suspendiran. Roslyn, Wash., 9. febr. 1905.

A. Janeček, predsednik.

Slovenci v Clevelandu pozor!

Dramatično društvo v Clevelandu, O., priredi dne 19. febr. ob 8. uri zvečer v Ulmanovi dvorani na voglu Wilson Ave. in Standard St. tik "Lake Shore" banke tri igre: Dobro došli! Kečaj pojdate domov? — Režiser — Damoklejev meč. Po dramatični predstavi sledi prosta zabava in ples.

K obilni udeležbi vabi

Odbor dram. društva.

Nagajivi škrat jo je zopet zasolil v zadnji št. "G. Sv". Temu nagajivcu najbrže ni bilo všeč, da je sodr. Ivan Molek daroval 50c listu v podporu, radi tega je postavil le 25c, da bi dokazal svojo nevoljo do urednikalista, ki mu je obljubil, da ga izroči sveti inkviziciji, ako se nepoboljša. V dopisu "Lady-smith, Canada je pa postavil v zadnjem odstavku, drugi vrsti ropakom mesto rojakom.

Škrat se noče poboljšati, ubogati pa tudi noče. In nam ne preostaja drugega kakor še v bodoče požirati njegove neslane dovtype.

"Nada", prvi slovenski list za leposlovje in zabavo v Ameriki ima v II. zvezku naslednjo vsebino:

Pesmi: Abelova smrt, Prepelica in prepeličice, Ubogi kralj, Nada Snežinke, Anica, Vsakdo prebira in Odpusti.

Povesti: Lammermoorska nevesta, Mešetar in hudič, Zlati hrošč, Duh — ženin in Božični večer.

Poučno berilo: V čolnu čez široko morje in Slovenska književnost v Ameriki.

Razno: Baron Mikoš, Smešnice in Zabavni del.

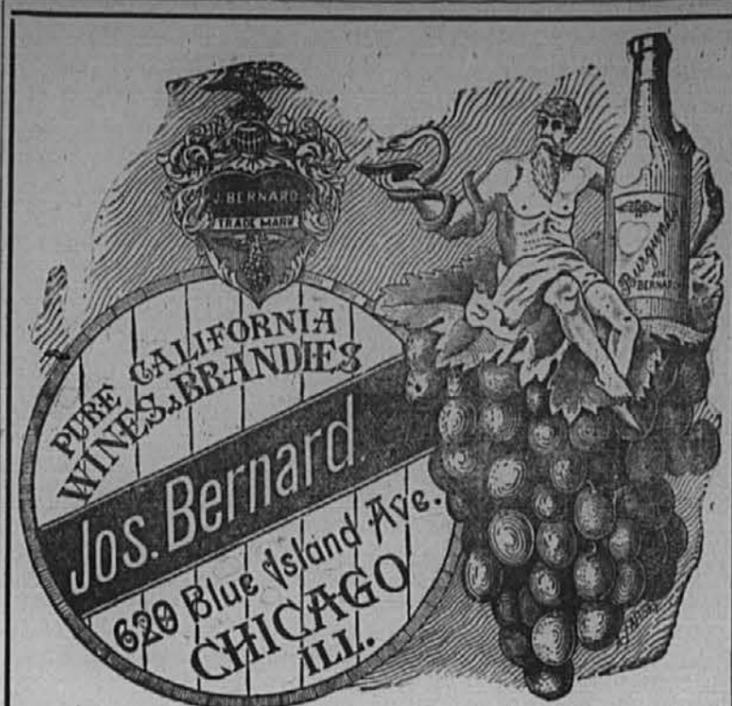
Slovensko — angleški — rečnik

je izšel. Cena 60c. Denarne pošiljatve po money-orderju na V. J. Kubelka, Box 744 New York, N.Y.

Odstranitev vratnih bezgalk.

Zadnje dneve so zdravniki živahno razpravljali v časnikih o tem. Nekateri so zagovarjali odstranitev bezgalk, ker so to drugi priporočali. Dokazovalo se je, da so bezgalk sedež raznim kalem za boleznikakor pevnomiji in davici. Isto je tudi z želodecem, vendar pa nihče ne želi, da bi se odstranil želodec. Zdrav želodec klubuje vsem bakterijam; torej moramo paziti, da želodec ostane zdrav. To pa najbolje zvrši Trinerjevo, zdravilno, grenko vino. Ta pripomoček se izdeluje iz naravnega vina in zelišč, ki milo vpliva in pozitivno okrepe želodec in čreva, Ta lek uniči bakterije, pomnoži in očisti kri. V vseh slučajih, posebno če nimate slasti do jedil, ako se počutite slabo, pijte Trinerjevo, zdravilno, grenko vino in ozdravili bode.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti angleško brez učitelja

naj si nabavi ravnokar izišli

Slovensko---angleški---rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JI JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znamkah na naslov

V. J. Kubelka, P. O. Box 744

New York V. Y.

Trgovec

delavec

gospodinja

otrok

vsi morajo jesti.

Srečni so, ki lahko delajo in kojim jed diši. Ako hočete ohraniti si moč in zdravje, rabite

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To vino je naravni pridelek. Izdeluje se iz naravnega vina in iz importiranih zdravilnih evropskih zelišč. Ta lek deluje direktno na želodec s tem, da ga krepi in vsposobi za prebavo hrane; toraj včinkuje tudi na čreva, da se završi prebavni proces popoloma.

VSA HRANA,

ki se je prebavila pravilno, se spremeni v čisto kri, ki je podlaga zdravju, lepoti in življenski moči

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ozdravi

vse želodčne bolezni,

vse nepravilnosti v črevasih,

vse nepravilnosti na jetrah,

vse krvne in kožne bolezni,

vse živčne bolezni, nespečnost.

Ako se počutite slabo, tedaj pijte Trinerjevo vino. To vas bode zopet oživilo. Mogoče, ženske in otroci smejo rabiti to vino, ker je naravno in zdravilno.

Se dobiva v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER

799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Trinerjev brinjevec ozdravi vse bolezni na jetrah in žolču. Prideluje se iz kranjskega brinja.

Emil Bachman

Največja slovenska
trrdka.
Izdeluje društvene znake,
vumbe in castave.

Cene različne po naroči-
lu. Za vsako delo se
jamči.
Pišite slovenski po brez-
plačni cenik.

580 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

Naročujte svoje obleke pri

Charles Tyl-u

priljubljenemu unijskemu krojaču

772 So. Halsted St. na vogalu W. 19th Pl.

ki čisti in popravlja tudi ženske in moške obleke. Gospod
Tyl je dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in tr-
pežnega dela ter nizkih cen.

NAJTRPEŽNEJŠE OBLEKE PO NAJNIŽJIH CENAH.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon
ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izborna pivo je
po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo.

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam,
na kar bodete dobili hitri odgovor. Inamo pivo v sodčkih in izvrstno
vlezano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

NOTARSKA pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela
(Vollmacht), kupna, dolžna pisma,
prošnje radi vojaščine itd. Oddal-
jeni rojaki dobe pismena pojasnila
brezplačno, ako prilože za 2c.
znakom za odgovor.

William Sitter
Claridge, Pa.

Odprl sem pod imenom
"The Eagle Bar"

lepo **Saloon**
urejen

v katerem točim sveže pivo, naj-
boljša, pristna kalifornska vina in
dobro žganje. Na prodeji imam tu-
di najfinejše unijske smodke. Po-
potniki in domačini dobe čedno
prenočišče

Mihael Jakše
Roslyn, Wash.

NAZNANILO.

Opozarjam slovenske trgovce—
saloonarje in tudi drugo p. n. ob-
činstvo na importirano brinje iz
Ljubljane, iz katerega kuham sam
najbolji brinjevec! Dvanajstina
steklenic stane \$15. poleg pa mora
vsakdo sam plačati prevozne stroške.
Kdor hoče dobro kapljico brinje-
ca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja
1199 St. Clair Str.
CLEVELAND, O.

500 mož potrebuje za Rainer-
jevo pivo in Bourbon Wis-
ky piti, fine smodke kaditi in se ve-
seliti.

Razpošilja staro belo in staro čr-
no vino po 50 centov, ter star grape
brandy po \$2.75 galon.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

RAZNO.

— Črna koticček. Hoče-li kdo u-
videti, kako daleč more pasti deže-
la, če je prišla pod klerikalni ja-
rem, naj pogleda v republiko E-
kvador v južni Ameriki. Ta dežela
je republika samo zato, ker bi no-
bena monarhija neprenesla takega
tiranstva, kakršno izvršuje tam ka-
toliška cerkev in ker bi prva re-
volucija, ki bi nastala, vedla k o-
svobojenju od dinastije. Veroi-
povedanje je dovoljeno le katoliško
in nobeno drugo; dežela je posve-
čena "najsvetejšemu srcu Jezusove-
mu" in predsednik mora prise-
gati, da bo zatiral vse poskuse, ki
bi hoteli spremembo tega prvega
paragrafa ustave. Armada je raz-
deljena na štiri zbornice, ki se imeku-
jejo: Sinovi božji (!) sinovi dobre-
ga pastirja, sinovi peteranov, sino-
vi neomadeževane Marije (!) Pol-
ki se imenujejo stražniki Marije,
čestilci Marije itd. Sole so sploh
verske; menihi in redovnice vlada-
jo v najvišjih šolah, jezuitje v sre-
dnjih in v edini revni univerzi.
V strokovnih šolah je glavna reč
veronauk in posledica tega je ar-
mada nezobrazencev, ki nimajo v
javnosti nobene veljave in kateri
se le z duhovsko protekcijo doko-
pavajo do svojih mest. Vsled tega
država naravnost peša, ker nima
v trgovini, v svoji upravi in v teh-
niki skoro nobenih inteligentnih
ljudi; dovoz knjig in časopisov je
podvržen duhovski cenzuri, ki ne
pripusti nič svobodomiselnega in
ki zapleni vse, kar le količkaj diši
po svobodomiselnosti. S takim
gospodarstvom se množijo dolgovi
na stomilijone, toda vkljub temu
plačuje država deset odstotkov let-
nih dohodkov papežu kot dar ver-
nih služabnikov. Davki rasejo do
ogromnih višin in glavni vir du-
hovskih dohodkov tvori izsesavan-
je nevednih Indijancev, katerim se
sploh nobena šola ne dovoljuje, da
ne bi spoznali, kakosi iz svojega
položaja pomagati; njihove pridel-
ke, poljske in ročne jim odvzamejo
duhovniki, ki jim vsiljujejo zanje
cene, kakor se jim ravno zdi. Me-
niji zabranjujejo, da bi kupci sto-
pili z Indijanci v trgovske zveze.
Vsled takega strašnega položaja je
bilo naravno precej revolucij, za
katerih se ti sinovi Krista, Boga,
Mater božje in petero ran niso
sramovali nobenega sredstva, da si
obvarujejo svojo moč. Na tisoče
oseb je bilo pobitih, na stotine o-
bešenih, na stotine jih je končalo
v ječah, vsled inkvizicije ali bru-
talnega postopanja; posestva upor-
nikov so se zaplenila in sorodniki
so bili izgnani, da ne bi mogli to-
žiti za oropana posestva. Zato je
v Ekvadorju mrtvo in širši svet ne
dovaja od tam poročil. Tako iz-
gleda v kratkih obrisih dežela,
kateri se je katolicizem polastil
vlade, in tak konec čaka dežela,
katere pripravljajo gospodstva
klerikalizma. Ko bi se Rim pol-
lastil gospodstva, utegnil bi pre-
tvoriti tudi celo ves svet v tako
guilo lužo, kakor se nam kaže E-
kvador koncem leta 1904.

— Milosrčnost v nemški vladar-
ski rodbini. Nemški listi poročajo:
Ko je nedavna nemška cesarica
obiskala svojega sina, prestolona-
slednika v Potsdamu, pravil ji je o
veliki nesreči, da je bil njegov naj-
ljubši pes, ki ga je tudi cesarica
zelo rada imela, povožen. Med
vožnjo na kolodvor je potem cesar-
ica izstopila iz voza ter so ji morali
na progi pokazati mesto, kjer je iz-
dihnil priljubljeni pes "Paekan".—
Neki delavski list umestno pripo-
nija: Da bi bila nemška cesarica ali
kdo drugi iz rodbine Hohenzoller-
nov kdaj poizvedovala, kako je z
usodo 200.000 rudarjev ob Ruhri,
o tem ni ničesar znanega.

— Zgodovinska "relikvija." Nem-
ški cesar Viljem II. in ruski car Ni-
kolaj sta bila nekoč skupno na lovu
nekje na Nemškem brez spremstva.
Oba sta si istočasno zažefela kaditi.

Smotke sta pač imela, a noža ni no-
ben imel, da odrezeta konce smot-
kam, odgrizniti pa ni bilo mogoče do-
bro. Tedaj pa je opazil cesar Viljem
nekega logarja, ga poklical ter ga
prosil noža na posodo. Ko sta si
oba vladarja odrezala smotke, je
vrnil cesar Viljem logarju nož s sve-
čanimi besedami: "Shranite dobro
ta nož, kajti s tem trenutkom je po-
stal zgodovinska relikvija!" — Lo-
garju bi bila desetica ljubša kot vsa
zgodovina na njegovem nožu.

— Lepi kulturonošci! Berolinski
soc. "Vorwärts" je priobčil pismo,
ki ga je pisal neki nemški vojak
svojim staršem iz Afrike. V pismu
je čitati: "Gorje Hererojem, ako
nam pridejo v roke! Ne prizanaša
se ne ženskam ne otrokom. Ti psi
tudi drugega vredni niso. Vi na
Nemškem si ne morete tega pred-
stavljanjati; vam se zdi neusmiljeno.
Naš polkovnik bi bil v zadnji bitki
lahko odpeljal 75 tujnikov, pa je
rajši vse postreljal. Drugače se
tudi ne sme delati s temi črnimi psi.
Niti otroku v materinem telesu se
ne sme prizanesti." — No, to je
vprav v smislu idiota, ki se nazivlje
nemški cesar Viljem drugi.

— Hijene. V neposredni bližini
Budimpešte, v vasi Pomaz, je umrl
nedavno liberalni poslanec, duhov-
nik Lappa. Gostilničar Czervenka
in njegov svak sta ponoči truplo iz-
kopala ter ga oropala vseh vrednosti.
Zjutraj so našli župljani truplo žup-
nikovo za pokopališčno mejo.

— Kaj je klerikalcem že nemo-
ralno. Čudna pedagogična odredba
je izšla od ravnateljstva gimnazije v
Aschaffenburgu. Tam se je hodil
neki učencec s svojo sestro na led
drsat. Ravnatelj pa je poklical di-
jaka k sebi ter mu zagrozil s kazni-
jo, ako ga bo kdaj videl s sestro
se držati za roke bodisi na ulici ali
na drsalšču.

— Pobožen slepar dr. vitez Orlov-
ski je bil po šestdnevni razpravi za-
radi 14 sleparij obsojen v štiriletno
ječo, na izgubo plemstva in doktor-
stva. Papeževe rede še obdrži.

— Mesarji v Gradcu tudi kljubu-
jejo s svojimi visokimi cenami, toda
občinski svet je v seji izvolil poseben
odbor ter mu dal natančna navodila,
da prisili mesarje k poštenim cenam,
sicer pa izdela takoj proračun za
ustanovitev velike občinske mesnice,
kakršno ustanovi tudi Dunaj. —
Dokler mesarji ne bodo spoznali, da
je občina pričela boj proti oduš-
tvu, bodo mirno ropali občinstvo.

— Nov most se zrušil. Na novi
italijanski železnici Narese-Cumar-
do-Lusno je bila vožnja za poskuš-
njo. Vožnje se je udeležilo nad 30
oseb, namreč inženirji in službeno
osobje. Na srečo so zaradi varnosti
uro pred odhodom odposlali pred se-
boj samo eno lokomotivo. Ko je
lokomotiva prispela na most čez re-
ko Rogie, zaslišal je strojevodja ne-
ko pokanje in škripanje. Z vso silo
je pognal lokomotivo ter srečno pri-
letel na drugo stran, za njim pa se
je z velikim ropotom zrušil most,
ker je podjetnik sleparsko zidal.

— Nalašč ali vsled zanikrnosti.
Rodbina poljskega učenjaka Tacza-
novskega v Varšavi, ki je kot rezerv-
vist pred nekaterimi tedni padel na
mandžurskem bojišču, je dobila šele
sedaj od vojnega ministrstva obves-
tilo, da je vsled carove milosti Ta-
czanovskemu sprogledano ter mu ni
treba odriiniti na bojišče.

**Somišljeniki naročujte in
priporočujte "GLAS SVOBODE".**

Iščemo slovenske agente.

Iščemo agente in zastopnike v
raznih mestih Zdr. drž., da bi pro-
dajali naše zlate, srebrne in nikel-
naste ure.

Mi torej iščemo Slovence, ki bi
potovali z našimi ameriškimi pro-
dajalci, nosili njih vzorce, bili njih
pomočniki in tolmači.

Mi damo \$20 na teden plače, ali
provizijo stalnim agentom, \$15 na
teden pomočnikom in tolmačem.

Le pošteni in pridni ljudje naj se
zglasijo. Pošljite nam Vaše natan-
čen naslov.

Great Eastern Watch Co.
Ba. 594 dept., 13
New York City.

POMOČ IN ZDRAVLJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.,

Berite nekaj najnovjših priznanj, s katerimi se zahvaljujejo naši rojaki za
popolno ozdravljenje:

Sploštvani gospod profesor!

Jaz spodaj podpisana se vam zahvalim za Vaš trud in za Vaše
učeno zdravljenje. Vsemu našemu narodu po celem Ameriki sporočam,
da ste Vi prvi in edini zdravnik, kateri zamore ozdraviti vsakega bol-
nika. Veliko zdravnikov sem poskušala tukaj v mestu Pueblo, a ni-
jedini mi ni mogel pomagati. Nekteri zdravniki so mi rekli, da mi ni
nič, a kako more vendar zdravilec iskati zdravila in trošiti denar,
če mu ni nič. Vi pa mi niste tako rekli, ampak ste me v svoj veliki
žalosti lepo izprašali o moji težki bolezni in mi posnili zdravila, po
katerih sem takoj čutila olajšanje v pljučih in prsih, a podrugit posla-
nih zdravil sem — hvala Bogu! — popolnoma ozdravela, tako
da se čutim zdrava kot poprej. Nadajte se zahvalim uredništvu
slovenskih časopisov, ktera so priobčila v svojih listih tega izvrstnega
zdravnika in nas tako opozorila na najboljšega zdravnika.

S tem končam pismo — vam do gosa hvalezna.

ANA GORŠE,
431 Rush St., Pueblo, Colo.

Častiti gospod!

Naznanjam vam, da so me Vaše zdravila prav dobro pozdravile.
Že v dveh dneh sem bil veliko boljši in ko sem potabil vse, sem bil

Iz vsega tega se toraj jasno razvidi, da se ozdravijo naši bolni rojaki najzanesljivejše na

zdravniškem zavodu dr. E. C. COLLINS-A,

ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponášati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

Ozdravi vse bolezni,

polno ozdravljenje vseh bolezni, kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah,
mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznosti, živčne bo-
lezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, nadubo, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj,
bljuvanje krvi, mrzlica, vročina, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in
bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grizo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri,
otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucije, nasledke izrabljanja
samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na
glavi, srbenje, lišaje, mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastični
glavobol, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale netranje in
zunanje bolezni. **Dr. Collins, M. I.,** je prvi in edini zdravnik, kateri ozdravi jetiko, **ozdravi vse
tajne moške in ženske spolne bolezni,** kakor tudi "sifilis," točno in popolnoma. (Zdravljenje
spolnih bolezni ostne tajno). Ženskam in možkim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo
opišejo svoje spolne bolezni. Ktere ženske trpé na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj obrnejo
na **Dr. E. C. Collins-ov** zdravniški zavod.

**Zatoraj, rojaki Slovenci, mi vam priporočamo
samo in edino le slavnega in izkušenega Dr. E. C.
COLLINS, M. I.**

Ako ste slabostni, bolni, ako izgubljate moči ali trpite na katerikoli bolezni, če je vaša bolezni za-
starala ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezni
navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni ter pošlite pismo na ta-le naslov:

DR. E. C. COLLINS, M. I.,
140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da bodete zagotovo in popolnoma ozdravili.

Mi umiramo.

"Od kod ta šum? — vpraša car — od kod je hrup? Kdo se tam zbira? V trenutkih, zdaj veselih, kdo moti nas?"

Povejte mi, gospoda moja!"

"O Veličanstvo! videti te želé, mogočne zemlje tvoje so sinovi. Delavec smo! — pravijo in hito pred slajni prestol tvoj, o Veličanstvo! "Kaj delavec? In pred moji obličje? — Nikdar!"

Proč s psi! — Orožje —! Kje straže so naše —?"

Da bi sodrga motila nas in sedaj . . . Pronesramno —!"

O mogočni gospod! O slavni car! Glej, pred obličje tvoje pribežimo —! Uslíš nas! — Ne zavrz nas, o vladar! Glej! v mukah — v krvi ležimo —!"

Salva —! Smrt med nje —! Postrelite vse in pomorite —! Naj bi bilo, če bili bi ljudje . . . A to so — psi! Brrr —! Koljte —!"

Mi umiramo! Za naše pravice, o car! Ti si hotel tako . . . Ti si nam podell namesto dobrot — smrt —! Ti nisi naš car —?"

Ti nisi naš car —! Gorje tebi, samodržec —!"

Glej, mi umiramo, pred teboj, v snegu — blatu — krvi . . . Padli smo —! A naša kri — poslušaj car a naša kri kličé maščevanje . . .

— Ha — ha — ha —! Salva —! Ivan Molek.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

To bestialno početje so imenovali "križarsko vojno". Premožnje pomorjenih ljudi so si razdelili morlice, največji delež je dobil seveda papež.

Prekanjenost papeža Inocencija se je posebno pokazala tedaj, ko je začel delati za križarsko vojno proti Turkom. Vedno in vedno je trobental, da se mora uprizoriti taka križarska vojna. Ko je bilo javno mnenje dovolj pripravljeno je sklical v Rim koncil, na kateri so vse države poslale svoje zastopnike. Tam se je sklenilo, da se mora uprizoriti taka vojna in da so vsi kristjani dolžni, se te vojne ali osebno udeležiti ali pa plačati primeren znesek. Papež je dobil pooblastilo, da sme prodajati odpustanje grehov, da se dobi denar za stroške te vojne. Papež se je seveda lotil te kupčije s posebno vnemo in dobil je toliko denarja, zlata in srebra, da je moral razširiti prostore, v katerih so se shranjevali papeški zakladi. Obenem pa je imel papež tajno zvezo s turškim sultanom Bajazitom. Sultanov brat je sam hrepenel po turški kroni, papež Kristusove cerkve pa se je tako daleč pomizal, da je kot Bajazitov ječar držal sultanovega brata v zaporu. Javno je oznanjal križarsko vojno, skrivaj pa je podpiral turškega sultana s tem, da je njegovega tekmeča in edino nevarnega nasprotnika držal v ječi. Seveda je turški sultan Kristusovemu namestniku to uslugo bogato plačal. Enkrat je sultan poleg običajnih daril v zlato in srebru poslal tudi 30 čudovito krasnih čerkeskih devic. Papež je vse te device spraval ob krancljine in jih potem, ko se je z njimi zabaval nekaj tednov, razdelil med svoje prelate.

Na svoje nezakonske otroke, katerih število se je med tem jako znatno pomnožilo, ni papež nikdar pozabil. Vse je sijajno preskrbel in posrečilo se mu je celo, da je svojemu najstarejšemu sinu preskrbel papeško krono.

Inocencija VIII. je zadela kap, vsled katere je nekega dne umrl. Moti se pa, kdor morda misli, da so se sramotne razmere v cerkvi kaj zboljšale, ko Inocencij VIII. ni več nosil papeške krone. Nasprotno! Cerkevne razmere so postale še mnogo slabše; moralna gniloba na papeškem dvoru je postala taka, da je izhajal iz nje infernalčen smrad.

Papež Kalist III. je imel krvosramno razmerje s svojo lastno sestro Ivano, iz katerega razmerja se je rodil Roderik Borgia. Ta je bil že enkrat omenjen v tem spisu. Pa-

pež Kalist, ki je pred svetom veljal za strica Roderika Borgia, je skrbel, da je njegov sin kar najhitreje napravil sijajno karijero. Najprej je bil Roderik advokat, a uganjal je take reči, da se mu je izvrševanje advokature prepovedalo. Potem je postal vojak in kotično duhovnik, kardinal in podkancelar rimske kurije, katera služba je dajala ogromne dohodke. Dasi je živel Roderik Borgia skrajno razuzdano in imel vse polno priležnic ter nezakonskih otrok, si je vendar z denarjem pridobil med kardinali, ki niso bili dosti boljši kakor on, jako mnogo vpliva. Po smrti papeža Inocencija VIII. je Roderik Borgia kardinala podkupil in postal kot Aleksander VI. papež svete katoliške cerkve.

Aleksander VI. spada med največje sleparje, kajti v hinavstvu je bil nedosežen. Ako so ga ljudje gledali, je vedno držal roke prekrižane čez prsi in imel oči povešene. Hodil je pridno v cerkev, obiskoval bolnike in podpiral reveže. Tisti, ki ga niso natančno poznali, so ga smatrali za vzornega duhovnika. Še ko je bil kardinal, so pisali o njem, da je moder kakor Salomon, potrpežljiv in prizanesljiv kakor Job in da izpolnjuje božje zapovedi kakor Mozes. Med tem ko so sodobniki o njem tako pisali, pa se je Roderik Borgia zabaval z vdovo Vanoza de Catenei in njenima hčerama. Ta vdova je čez nekaj let umrla. Ko se je Roderik naveličal starejše hčere, jo je zaprl v neki samostan in si izbral za stalno metreso mlajšo hčer Rozo, ki mu je povila petero nezakonskih otrok. Dva izmed teh otrok sta v zgodovini katoliške cerkve igrala preznamenito vlogo. Da bi pred svetom prikrlil to svoje razmerje, je najel nekega obubožanega grofa, da se je poročil z Rozo. Ta grof Ferdinand de Castilla je bil ob enem oskrbnik Roderigovih posestev. Vsak večer je kardinal obiskal svojega oskrbnika. In v tihih sobanah dotične palače so se uprizarjale orgije, ki se ne dajo popisati. Dovolj je, če rečemo, da Roderik ni samo splošno občeval s svojo metreso Rozo, nego tudi s svojo lastno hčerjo Lukrecijo in s svojima lastnima sinoma Francskom in Cezarjem. To počenjanje je bilo znano le ožjemu krogu in na papeškem dvoru se niso dosti za to zmenili, saj so se na papeškem dvoru take in podobne stvari dogajale takorekoč vsak dan. Ves Rim je bil pravzaprav ena sama hiša nesramnosti. Po rimskih ulicah se je podilo do 50.000 vlačug, ki so ljudi napadale kakor stekli psi. Tako so papeži skrbeli za nramnost! Za vsakim vogalom so prežali tatovi in morilci in so pri belem dnevu ropali in morili. Imovitejši ljudje se sploh niso sami upali iz hiše in so vedno imeli nekaj oboroženih hlapcev pri sebi. Nekateri kardinali so postavili celo pred svoje palače kanone, ker so se bali, da jih tolovaji v lastni hiši vzlic oboroženim stražam napadejo. Tako so papeži skrbeli za javno varnost.

Tak je bil torej mož, ki je kot papež Aleksander VI. zasedel papeški prestol in take so bile rimske razmere v tisti dobi. Kakor rečeno, je bil Roderigo podkupil malone vse kardinala. Nekemu beneškemu menihu, ki je bil kardinal, je plačal za njegov glas 5000 cekinov ter mu obljubil, da bo spal z njegovo hčerjo Lukrecijo tisto noč, ko bo Roderigo izvoljen papežem. To je bila zadnja obljuba, ki jo je Aleksander VI. izpolnil.

Komaj je Aleksander VI. zasedel papeški prestol, že je vrgel krinko od sebe in se z največjo brezstidnostjo vdal svojim strastem. Čemu bi se bil tudi ženiral, saj je pri svojem kronanju proglasil: "Kristusova čreda mora biti knezu apostolov slepo pokorna" in je z barbarsko krutostjo tudi skrbel, da je to obveljalo. Poteptal je vse božje in posvetne postave; spoštoval ni ne imetja, ne časti drugih ljudi, ne vere, ne Boga. Najbolj je pa preziral nramnost. Upeljal je svojo ljubimko in njene, oziroma svoje otroke v Vatikan in zanje uprav kraljevsko poskrbel.

V tem času je Kolumb razkril Ameriko, Vasco de Gama pa spravi-

vil svetovno trgovino v zvezo z vzhodno Indijo. Posledica tega je bila, da sta se Španka in Portugalska sprli, ker se je vsaka hotela polastiti novih bogatih dežel. Portugalski kralj Ivan II. in španski kralj Ferdinand sta si bila kmalu v laseh. Po daljšem bojevanju sta sprevidela, da ne more nobeden zmagati in zato sta se obrnila do papeža, čes, da naj on med njima razsodi. Aleksander VI. je prevzel to nalogo z največjim veseljem, saj je dobro vedel, da mu donese obilo dobička. Izvršil je to nalogo na zadovoljstvo obeh strank; kar na kratko je odredil: vse zapadne dežele (Amerika itd.) spadajo Španski, vse vzhodne (afriško obrežje, Indija itd.) pa Portugalski. Samo ta pogoj je stavil, da se morajo prebivalci teh dežel spreobrniti h "kristjanski veri", bodisi zlepa ali pa zgrda. Papež je dobro vedel, da se bodo ljudje branili nove vere in da jih bodo misijonarji vsled tega dali klati in sežigati, ter da bodo obsojencem pobrali njih imetje. In papeževa spekulacija se je sijajno obnesla. Oznanjevalci in razširjevalci vere ter ljubezni so poklali kakih 15 milijonov ljudi, ki se niso hoteli spreobrniti in papežu je to neslo toliko denarja, da bi bil lahko sezidal celo piramido iz samega suhega zlata. V papeževih blagajnah so se zbirali kolosalni zakladi in dasi je vsak vinar smrdel po človeški krvi, je bil papež vendar vesel svojega dobička.

Zlaj se je papež posvetil posebno svojim otrokom. Svojo hčer Lukrecijo je omožil s pesarskim vladarjem Ivanom Sforzo. Poroka je bila kar mogoče slovesna. V Rimu so trajale slavnosti celih deset dni. Kaj se je vse godilo, se ne da popisati. Naj navedemo le eno: Po večerji so bile pripravljene v dvorani plesalke, ki so bile popolnoma gole. Te so morale pred papežem, pred njegovo hčerjo-nevesto in zbranim dvorom uprizarjati prav razuzdane plesne, vmes pa je papež med nje metal cekine, da so se morale pripogibati in se valjati po tleh. Papež je potem svojo hčer in njegovega moža spremil v spalnico, in ostal tam toliko časa, da je Lukrecija postala res žena svojega moža. Sramovala se seveda ni, saj je imela s svojim očetom krvosramno razmerje.

Kmalu po tej poroki si je postarjni papež izbral novo ljubimko Julijo Farnese. Zagledal jo je pri neki cerkveni slavnosti in se koj zaljubil vanjo. Julijin brat, Aleksander Farnese, je bil tedaj v ječi. Papež mu je obljubil, da ga izpusti iz ječe in ga bogato obdari, če mu dopelje svojo sestro. Aleksander Farnese je res lepo Julijo pripeljal v Vatikan in jo izročil papežu. In papež je bil hvaležen, kajti Julijin brat je postal še kardinal in je končno celo kot papež Pavel III. zasedel papeški prestol.

Lukreciji je življenje v Rimu tako ugajalo, da ni hotela iti s svojim možem v Pesaro, nego je ostala v Vatikanu. Živela je v popolnem prijateljstvu z Julijo Farnese in je bil papež tako srečen, da je imel pod eno streho kar dve ljubimki, svojo hčer Lukrecijo in Julijo. Ker je bila Lukrecija jako izobražena in v vseh stvareh spretna, si je kmalu pridobila velikanski vpliv na cerkev. Naposled se je celo udeleževala sej kardinalov. Na te seje je prišla vedno v popolnoma prozorni obleki, nedrjia docela razgaljena, in je navadno povabila kakega cerkvenega dostojanstvenika v svojo spalnico. Večkrat so se papež, Lukrecija in Julija ter kardinali zabavali tudi s tem, da so gledali, kako se žrebeča spusti h kobili. Da so se take dni v palači Zveščarjevega namestnika morale goditi posebno lepe reči, si je pač lahko misliti.

(Dalje prihodnjé.)

LIEBICH Slovenski fotograf

poznat mej Slovenci že mnogo let, izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.

80-86 Euclid Ave.

CLEVELAND, O.

Ali želite postati neodvisen, ali želite imeti svoj lasten dom? mi Vam ponujamo oboje v

jugovshodnem Missouriju,

kjer je zdravo podnebje, kratka, mila zima, dolgo in ne prevroče poletje, kjer na gorski planoti v črni zemlji dozori najlepše žito in raste najbolj sočnata trava, kjer živinoreja skor nič ne stane, nese pa velikanske dohodke, kjer raste izborno sadje, sočivje in druga zelenjava, ki se kaj lahko spravi v denar, kjer so čisti studenci in potoki, bogati gozdi, kjer železnice križajo ozemlje ter ga vežejo z najboljšimi trgi.

Mi Vam prodajamo tukaj svet od 6 do 12 dolarjev aker pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.

Nikjer na jugu, zapadu ali severu zamorajo vspevati slovenske naselbine boljše kakor tukaj, kjer lahko postane v kratkem času marljiv Slovenec neodvisen in bogat ameriški kmetovalec. Vsaki teden se lahko kupci brezplačno odpeljejo na ogled. Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku.

CHARLES PETERS,

Vsa vprašanja posiljajte na slovenski oddelek: A. M. Knobel, Mgr. 315 Dearborn St., room 217-223 Chicago, Ill.

Obleke, površniki, zimske suknje.

Najmodernejšé, najtrpežnejše jesenske in zimske obleke za delavnik in praznik, površniki in zimske suknje. Za tretjino ceneje kod drugod.

Naše cene oblekam so: \$5.00-\$22.00

“ “ zim. suknjam \$4.00--\$23.00

Naša zaloga je najboljša in najmodernejša na trgu. Vse je izdelano po najnovjšem kroju. Cene so jako nizke. V zalogi imamo tudi obleke za dečke in otroke. Najstarejša unijska tvrdka.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDOČUJE

uro za gospode

z zlatom prevlečeno (gold filled).

Pokrovi so jamčeni za 20 let. Kolesovje ima 15 kamenov in je najboljšega sistema "Springfield Ill. Movement" 16 size.

Vsled znižane cene stane sedaj le

\$14.50

Ako želite dobro in trpežno uro po nizki ceni, si jo lahko naročite sedaj.

Kolesovje se jamči za tri leta.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Čemu pušiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pušiš si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.